

spaudos

knygų jau

KATA".

rios vėliausias išda-
išaiškinta visokios
sergėti, pripildyta

l Instituto.

um žinot, toj knygoj yra
ms susituokima, ką iki
„Vadovas | Sveikata“
„, kuris tik atsina 10 c.
VA | SVEIKATA dykai
liems, vyrams ir motė-
šsisaugot, knip jas išai-
knygoj atms sau reika-

koki daktar, kad ne-
ADOVA | SVEIKATA.
t. daktarai, vyrų ir
rgalėjimui ligų varioje
Kad ne ypatiskai, tai
ir bus prisinai vistai,
ta. Vaistai išeiuntina-
o | Rusijp. Adresuok:

al Institute
York, N.Y.

is nuo 10 ryto iki 1 p.p.

stitute.

sių linijų laivų.

ncija į visas ša-
giai ir pigiai.

kietų.

ungtinų Valstijų

elphia, Pa.

L. Graičunas

alsted st. Chicago, Ill.

cias ligas be skirimo.

cas, Moteriz-

aiku. Priemimo

en ir nedellomis: Nuo

iki 9 vakaro.

is Yards 7399.

S. Raudorė

KOVA

KOVOJ TU LAYSI SAVO TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:	ADRISAS:
metams 2.00	1815 Moyamensing ave.
pusmečiui 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 9

Philadelphia, Pa. 28 Vasario (February) 1908 m.

Metas IV.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Tautiška neapykanta Amerikoje.

MERIKOJE, kur tiek įvairių tautų yra, rodos, neturėtų but tautiško klausimo iš politiškos pažiūros. Socijalistai dėlto čia tuo klausimu kaip ir nė neužiima. Tiesa, visur socijalistai į tautišką klausimą žiuri tik, kaip į vieną iš daugelio buržuazijos lindynių, iš kur užpuola kelio astojikai. Bet ypač Amerikoj tas klausimas – manoma – apitalo pakavotas giliai–giliai ir juo neverta užsiimti. Viešok šale to nemažiau tautiška neapykanta čia išsiplėtojus, kaip kokioj Rusijoj. Tiesa, čia nevadina «tautomis», o tik «foreign» (svetimšalis) «foreign speaking organization» — svenkalbė organizacija, kaip mūsų socijalistų organizaciją pavadino «Socialist Party». Bet ar šiokiu, ar tokiu vardu vadįs, šivasia lieka ta pati ir klausimas tas pats – nacionališkas.

«Nesvetimkalbiai» (angliškai kalbantieji), nesvetimšaliai ir neateiviai vadinasi «Americans» – amerikiečiai. Yra jau sutverta nauja tauta — «amerikiečių» tauta. Nė sant vietos plačiau išdėstyti viską, pasakysiu tik tiek, kad tautiškoji neapykanta, stropiai buržuazijos platinama ir palaikoma laikraštijoje, labiausiai paralyžiuoja visą darbininkų judėjimą, susipratimą. Vienok socijalistai nebando eiti į tas urvas ir pajieškokjus ten tos piktybės šaknis, rauti jas be pasigailėjimo. Jie sako kas ne «citizen» (pilietis), tai vargu vertas socijalistų atydos... Kiekvienas «citizen» jau yra ir «american». Darbininkų unijos, o su joms ir socijalistai kovoja prieš įgabenimą pigių darbininkų, įvardindami japonus, kynus ir indus; iš to vienok kyta neapykanta prieš visokių šalių ateivius. Kai-kurių unijos, statydamos valdžiai reikalavimus, kurie išrodo so-

cijalistiškais, mini, kad valdžia turi aprūpinti darbu ir užlaidumu bedarbius piliečius. Negalima to užmesti amerikiečiams socialistams, bet matomai tokios rezoliucijos išėjo iš po plunksnos socialisto, kuriam visgi reikėtų atsiminti tą garbingą šauksmą: «Visų kraštų darbininkai, vienykitės!» Socialistai turi žinoti apie darbininkus, o ne apie kokius ten «citizen» rupintis.

Philadelphijoje vasario 20 d. bedarbiai demonstrantai liko baisiai sumušti kaip «maištininkai». Tai buvo italai, šiek tiek žydų ir negrų. Ir dabar visi «americans» buržujai griežia dantį ant «foreigner'ų». Laikraščiai rašo: jie nežino «amerikiečių» budo, savo šalyje žinojo tik išeiti ant gatvės, langus daužyti ir kitokias riaušes dirbti, tai ir čia tai daro. Vienok ir buržujų laikraščiai pasijunta puolą per daug žemai ir susigriebia — sako: vienok nė truputį nesužeistas nė viens policijantas, kuris «gynėsi» nuo «anarchistiškų» (!) užpuolikų. Tuo tarpu tie «užpuolikai» tik gynėsi, kaip visi mačusieji liudija, išskyrus valdžios tarnus.

Bet tas viskas atsitaisys. Labai greitai. Bedarbė, kapitalizmo liga, ėda dabar ir «american'us».

Vienok ateiviams reikėtų niekad netylėti, nes tylinti užgrus į kampa. Tas teisės įgauna, kas jų reikalauja. Amerikoje yra pilna spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvė, o vienok prisieina aršiai už tą laisvę kovoti, ypač pastaraisiais metais. Dėl ko? Dėl to, kad žmonės ilgus laikus nesinaudojo taja laisve. Per tai ji liko ant popieros, kapitalistų sesutės, valdžios saujoje. Dabar išnaujo žmonėms prisieis kovoti. O kad kova būtų pasekmingesnė, visi susipratę darbininkai, ypač «foreineriai» turi kelti aikštėn visokias tautiškos neapykantos piktvotes ir reikalauti nuo «amerikiečių» socialistų, kad arčiau prieitų ir giliau pažiūrėtų į tą piktvote, nes tik tada galima bus pasakyti: «Workers of the World Unite!» (Visos pasaulės darbininkai, vienykitės).

Keli žodžiai apie kapitalizmą ir unijizmo kovą su juo.

(Pavedu Jurgiui Mizeriui ir Joe Praniui iš Herrin, III.)

Kad ir kasžin kaip būtų darbininkas tamsus, vis atjaučia, kad yra koks nors nedorumas, kokis jį slėgia ir neduoda užganėdinti ir paprasčiausių gyvenimo reikalų. Turėdamas nuo gimimo gyvulišką instinktą vienyti nelaimėje, o vėliau jau persitikrinęs, kad suvienytomis pajėgomis geriaus atsispirti priešui, darbininkas jieško sau sėbrų varingam padėjime, kad galėtų atsiginti nuo tos nematomos rankos, kuri darbininką slėgia ir smaugia be perstojo ir sistematiskai. Darbininkai tverias į ryšius arba unijas. Pažiūrėsime, kiek pasekmingumo turi unijos kovoje su kapitalizmu — darbininko priešu. Iš pirmo žvilgio darbininkų gerovė paėina nuo pinigų stovio; o pinigus darbininkai įgauna per darbą, dėlto unijistų užduotis aprūpinti kiekvieną savo unijos sąnarį darbą; unijos stato reikalavimus darbdaviams, kad unijistai turėtų progą gauti darbą pirmiausia, negu neprigulintis prie unijos. Iš pradžios darbdaviai priešinos, bet vėliau, apsipazinę su unijizmo būdu, nusileido ir dabar Šiaurinėje Amerikoje unijų priaugo kaip grybų po lietaus.

Kad palengvinti darbo gavimą, įvairiausių amatų unijistai susitaria pirkti pagal išgalę daiktus (tavorus) tik unijistų padarytus. Dėlto, kad unijistai dabar apėmė įvairiausias pramonės šakas, tai kapitalistai-vertelgos pradėjo vartoti «union made» (unijų padarytus) tavorus, kaip rekliamą vertelgystę; buvo net atsitikimai, kada vertelgos paženkliudavo: «union made» — daiktus, padarytus ne unijistų.

Kaip matyti unijistai kapitalistų neišgaždino reikalaujami darbo.

Bet nuo darbo gyvenimas nė kiek nepasigerino — reikia pinigų. Unijistai pradėjo reikalauti didesnės mokesčių — tai geruoju, tai įgaždinimu, tai streikais mokesčių ne tik unijistų, bet ir visų darbininkų pasididino; ant šito laimėjimo unijistai mėgsta labiausia nurodyti, kaip ant didžiausio savo užpelno kovoje su kapitalizmu — tai ir turėsiu plačiau apie tą pašnekėti. Kai kapitalistams iškyri nuolatiniai meldimai ir streikai unijistų, tai jie pakelia mokesčių už darbą savo darbininkams, bet sykiu pakelia ir kainą išdirbių [tavorų]. Duokime: anglekasiai gauna didesnį mokesčių, negu vakar gavo; adglis biskį per tai pabrangsta; bet apsiavimai stovi toje pačioje prekėje, tai anglekasis laimėjo, pirkdamas batus: už savo dienos darbą jis gali nusipirkti batus, kuriuos į vieną dieną kurpis nepadaro. Kurpis pralošė. Kurpiai subruzda, pakelia streiką, gauna padidinimą mokesčių už darbą ir vėl susilygina su anglekasiu. Kas buvo nukentėjęs nuo pakėlimo algos anglekasiams? Ne kapitalistas, tik darbininkas: kurpis, arba kitas, kuris nesuspėjo išreikalauti padidinimo mokesčių sykiu su kalnakasiu ir visa darbininkų luoma, kuri tiesiog ar aplinkiniu būdu turi vartoti anglį. Pakeliant mokesčių vienos pramonės šakos darbininkams, kyla mokesčių visų pramonės šakų darbininkų, nes pabrangus vienam daiktui, brangsta ir kitas. Ar daug nuo to nukentėia kapitalistai? Nė kiek. Ar daug laimi darbininkai? Nė kiek. Jeigu kas pralošė, tai darbininkai, nes jie yra skaitlingiausi išdirbių vartotojai, ir ant jų puola kiekiausias smūgis. Jeigu kas laimėjo, tai kapitalistai, nes kapitalistai-vertelgos toli daugiau pakelia kainą išdirbių, negu darbininkų mokesčių.

Jeigu kaina ant išdirbių pakiltų proporeijonališkai uždarbiui, tai darbininkai laimėtų, net dalį išdirbių suvartoja kapitalistai; bet paprastai kaina ant išdirbių pakyla dvigubais ar trigubais nuošimčiais, tai yra — jeigu darbininko mokesčių pakyla ant 20% [nuošimčių], tai kaina išdirbių turi kilti ant 40%, iki 60% ir daugiau, nes kapitalistai patys nieko neišdirba ir visus savo gyvenimo iškaščius suverčia ant pečių darbininko; jeigu kapitalistas sukiurena toną anglies savo sušildymui, tai darbininkai, pirkdami anglį savo sušildymui, arba ir kitokius daiktus, kurių išdirbystė yra kontrolėje kapitalisto, naudojančio anglį, — užmoka ne tik už senąją kainą anglies, bet ir visus nuošimčius pabranginimo anglies kurios šilimu kapitalistas pasinaudojo.

Taigi kėlimas mokesčių už darbą nepagerina darbininkų būvio, nes yra vis tiek: ar gauti už dienos darbą \$10 ir pirkti batų už \$15 ar dirbti už 10c. ir pirkti tuos pačius batus už 15c.

Kai «organizuotas darbininkas» pakelia mokesčių už dienos darbą, tai organizuotas kapitalistas pakelia prekių (tavorų) kainą. Darbininkų laimėjimas: — 0 (mažiau kaip nieko).

Jeigu kapitalistai kada ir priešinas pakėlimui uždarbio, tai dėlto, kad bijotų darbininkų laimėjimo, bet kad brangesnis išdirbtis prekiai negalės išlaikyti vidurinės arba, kas aršiaus, užrubežinės konkurencijos [lenktynės], o per tai dalis prekių lieka neparduotomis — ateina išdirbystės perviršis ir krizis, kuris ne mielas ne tik darbininkams, bet ir kapitalistams; brangesnis išdirbtis suskubina krizį.

Čia, norėdamas da porą žodžių tarti apie darbininko uždarbio atkreipiu jusų, draugai, atyda ant nevienodumo užmokesčių dienos darbą toje pačioje viešpatystėje, toje pačioje kompanijoje

tam pačiam darbininkui. New Yorko valstybėje vidutinis užmokestis juodo darbo darbininkui — \$ 1,50 ant dienos, Washingtono valst. — \$ 2,50, Alaskoje — \$ 5,00. Kodėl gi taip? Ar Alaskos darbininkas padaro per dieną, su menkais padargais, daugiau už New Yorko darbininkus, vartojančius tobuliausias šios dienos mašinas? Ne. Gal Alaskos spekuliatorius turtingesnis už N. Yorko spekuliatorius? Ne. Gal Alaskos unijistai jau parsivėlė ant žemės savo kapitalistus? Ne. Unijizmas Alaskoje tik-ką užgimęs ir da gero krikšto neturi. Gal Alaskos spekuliatorių minkštesnės širdys? Anaipol! Priežastis tame, kad joks samdytojas nemoka savo darbininkui daugiau negu reikia darbininko spėkų palaikymui, kad galėtų atlikti darbą, — spėkų kūniškų ir dvasiškų. Alaskoje, kur viskas brangiausias, kas reikalinga spėkų palaikymui, darbininkas turi gauti 5 dol. už dienos darbą. New Yorko valstijoje gana \$ 1,50. Toliaus — kapitalistas moka ne pagal daugumo išdirbių, bet pagal kultūriškumą darbininko. Grabės kasėjui tas pats samdytojas moka \$ 2,50, o dailydei \$ 5,00 ant dienos, nes dailydė augščiau stovi kultūroje už grabkasį; jo reikalai yra didesni.

Da nesenei Alaskoje mokėdavo po \$ 10 ant dienos ir daugiau. Kultūriškas žmogus nenorėjo už \$ 1,50 [pusantro dol.] eiti į tyrus; kapitalistai samdytojais kėlė mokesčių tiek, kad surasti gana darbininkų, kurie išsižadėtų kuriam laikui «civilizacijos» gerovės. Darbar jau tiek nebemoka; jau moka \$ 5,00, nes alaskiečiai apsirato: iš vienos pusės jų kultūriškumas nusizemino, iš kitos pusės atsirado su laiku daugiau civilizacijos ženklų ir \$ 5,00 gana už kančias tame aukso ir ledo krašte. Pradėjus mokesčiai pulsi žemyn, darbininkai griebėsi už unijizmo: atsirado streikai ir streiklaužiai, kaip ir visur. Kyla klausimas, ar galės unijizmas apginti Alaskos darbininko mokesčių? Yra priemonė pakelti kultūrišką darbininko būdą kiek galima, o visus civilizacijos ženklus vėl panaikinti, tada streiklaužys ten nelis; kultūriški darbininkai iš dalies pabėgs ir mokesčiai vėl grįš iki \$ 10,00 — patį, be streikų.

Amerikos darbininkas stovi aukščiaus kultūriškai*) už darbininkus Indijos, Japonijos ir Lietuvos. Jis reikalauja geresnio gyvenimo, aprėdalo, ir jis gali nusipirkti — pav., apsiavimą už pusantros dienos darbą. Lietuvos darbininkui reikia dirbti mėnesį, norint nusipirkti tokį pat apsiavimą. Lietuvos darbininkas dirba vasarą basas, tai jo šeimyninkas neapmoka jam apsiavimo iškaščių. Indijos ir Japonijos darbininkas dirba pusplikis, ir negauna mokėti drabužių iškaščių. Tokie darbininkai yra pigūs, arba kitaip sakant, jie užganėdina savo spėkas su mažu kuo, maži jų reikalai, mažos ir išlaidos. Pigus darbininkas, įsimaišęs tarp amerikiečių, yra labai šiems pavojingas. Darbininkas amerikietis stengias įkvėpti jam kultūriškumą; negalėdamas to veikiai atlikti, stengias įbrukti skonius, nors ir priešingus kultūriškumui, kaip tai: girtuokliavimą ir paleistuvavimą. Negalėdamas gi nieko jiems įkvėpti — kaip tai: kiniečiams ir japonams, turi ar vyti juos iš čia, arba patys nusizeminti sulyg ateivių kultūrai. Tai yra tikra priežastis neapykantos pigaus darbininko, o ne ta priežastis, kad jo plaukai būtų juodi, arba kad pigūs darbininkai išveža pinigus į užsienį (2-3 milijonai, važiuodami pasiviešėti į Europą ar kitur, toli daugiau pinigų išsiveža, negu visi japoniečiai per metus).

Taigi, draugai unijistai, klausiu jus, ar daug nuveikėte pakėlimui japoniečių — Japonijoje, lietuvių — Lietuvoje ir italų — Italijoje iki kultūriškam laipsniui, ant kurio patys stovite? Ar daug padarėte dėl išsigelbėjimo nuo pigių darbininkų?

(Pabaiga bus).

P. Kietis.

*) Kultūra reiškia apšvietimą, mokėjimą geriaus gyvenant, apsilieję, elgtis; apydarą nukeje ir tt. Kultūriškai — reiškia pagal apšvietimą, dvasišką ir kūnišką išsilavinimą. Red.

Kas yra tėvynė.

(Tąsa).

IV.

Prigimtos teisės ir konstitucija.

Visą laiką mes kalbėjome apie žmonių valią ir visuotiną laimę, kaip apie pamatą ir tikslą politiškos draugijos. Mes galime būti užklausti: kokiū būdu sutvarkyt tai, kad valia suvienytų į draugiją piliečių būtų guodjama ir laisva? Juk mes patys pripažinome reikalingumą valdžios, o visiems ir kiekvienam yra žinoma, kad kiekviena vyriausybė stengiasi kaip galima didesnę valdžią turėti savo rankose, kad kaip galint mažiau palikt valdžios piliečių rankose.

Tas užmetimas labai svarbus ir ant jo atsakyt galima, tik išaiškintus, kas yra prigimtos žmogaus teisės ir kas yra konstitucija.

Kalbant apie laisvą piliečių sąjungą, norinčių atsiekt laimę ir gerovę kiekvieno ir visų, mes atydoj turėjome politišką draugiją. Tam, kad susivienyti į kokią nors draugiją, yra reikalinga, kad būsientieji jos sąnariai da pirm to susivienijimo, pirm sutarties padarymo naudotųsi žinomomis teisėmis; ar šiaip ar taip, ta sutartis turi tvirtai ir aiškiai apibrėžti tas teises. Taip pavyzdžiui, ne vienas vergijoj žmogus negalį padaryti kokios nors sutarties, nes vergas savo valios neturi; negali teipgi padaryti sutarties ir žmogus, esantis kito globoj, nes tas kitas gali turēt įtekmę savo valdžios naudai. Kada eina dalykas apie padarymą politiškos arba, kaip paprastai kalba, visuomenės sutarties, tai, aiškiai suprantama, visi savo tarpe turi būti laisvi ir lygūs; jeigu norintieji padaryt sutartį piliečiai nėra laisvi ir lygūs, tai tokia sąjunga bus sutverta ne su tikslu visiems ir kiekvienam parūpint kaip galima daugiau leimės ir gerovės, bet su tikslu pagerint būvį vienų, prislėgus kitus. Prie tokios sąlygos ir tikslas ir prasmė padarymo visuomenės sutarties prapuola; tokiu būdu, būsimoji tvarka turi remtis ant tokių pamatų, kurie patys dėl savęs yra reikalingi jos palaikymui. Tie pamatai ir susideda iš prigimtųjų žmogaus ir piliečio teisių, t. y. tokių, kurias jis turi prieš padarymą sutarties, arba kurias jis tokiomis apreiškia laike padarymo tos sutarties.

Paaiškįsime tą pavyzdžiu: užgema vaikas, — jis visai negali apsigint savęs; užmušt jį visai nesunku. Bet ar turi kas teisę užmušt vaiką? Suprantama, neturi. Kodėl? Todėl, kad vaikas yra žmogus, o žmogus turi žinomas teises vien tik dėlto, kad jis yra žmogum, turi — pavyzdžiui — teisę gyvenimui, nes niekas negali žmogaus užmušt. Tokiu būdu, į kai kurias teises žiūrima, kaip į užgimusias sykiu su žmogum ir jam priklausančias taip, kaip ir jojo kūno dalys. Mes negalime sau įsivaidinti žmogaus, jeigu jis nėra išgama (kolieka), be akių arba be rankų, — jis užgema su aukimis ir rankomis, — tas natūrališkai; bet jis teipgi užgema ir su žinomoms teisėmis, — ir tos teisės vadinasi prigimtomis žmogaus teisėmis. Kada jis daro sutartį, jis pirmiausiai apibrėžia savo teises, kaip pilietis; jeigu tų teisių neapibrėžtų, tai visa sutartis dėl jo nustoja vertės. Padėkim, kad dešimts žmonių padarė tarpe savęs sutartį, bet neapkalbėjo, kad kiekvienas jų per visą gyvenimą pasilikis laisvu; ar šioks, ar toks būtų tikslas tos sutarties, bet jeigu vieni tųjų, kurie joje dalyvauja, gali sodint į kalėjimus kitus, tai yra atimt nuo jų laisvę, tai, suprantama, visa tokia sutartis pames dėl jų visokią vertę, visokią prasmę.

Tokiu būdu, žmonės piliečiai, įstodami savo tarpe į sąjungą ir darydami bendrą sutartį, turi paremt ją ant tokių teisių, kurios yra geros visiems ir kiekvienam. Aiškiai suprantama, kad tokių priimtų teisių niekas negali sugriaut arba peržengt; jeigu būna

peržengiamos tokios pamatinės teisės, tai esti sugriauta ir pati sutartis ir visa sąjunga pranyksta. Žinoma, visi piliečiai krūvoj gali permąstyti savo pažiūrą ant vieno ar kitų prigimtųjų teisių; taip — pavyzdžiui — viena sąjunga gali skaityti prigimta žmogaus ir piliečio teise tai, kad ji, atsitikus nelaimi ir negalėjimui dirbti, būtų užlaikoma lėšomis visuomenės; kita sąjunga gali ir nepripažinti tos teisės prigimta, bet nė vienas negali atimti arba apriboti teisės vienos ypatos daugiau, negu visų kitų; jeigu viena teisė yra vienam pripažinta, tai ji, natūrališkai, turi būti pripažinta ir kitam. Vienok, prigimtomis žmogaus teisėmis skaitosi tokios, kurios negali būti nė atimtos, nė sumažintos be permąstymo visos sąjungos, be peržengimo jos čielybės ir tikslo.

Visos tautos, kurios savo spēka įgavo savo teises ir užkariavo sau laisvę iškilmingiausiu būdu aiškino prigimtas savo teises žmogaus ir piliečio; ant tų teisių, bijodami būti nubaustais, niekas negalėjo pasikėsinti; tos teisės buvo skaitomos neprigulmingomis, šventomis ir neatimtinomis. Be tų teisių žmogus nebuvo laikomas žmogum, o nustojęs jų, pilietis iš laisvo darėsi vergu.

Kada Amerikos žmonės sukilo prieš Anglijos karalių, tai jų atstovai akyvaizdoje visų tautų apreiškė, kokias teises skaito jie prigimtomis, t. y. tas, be kurių negalima gyvuoti žmonių draugija.

Kada Prancūzijos žmonės sukilo prieš savo karalių, tai jie, iš savo pusės, iškilmingai apskelbė savo prigimtas žmogaus ir piliečio teises.

Tas apskelbimas vadinasi «Žmogaus ir Piliečio Teisių Deklaracija»*) Ot iš ko susideda tos teisės pagal nuomones Prancūzijos žmonių ir pagal išdėstymą tokio šviesaus proto, kokių buvo prancūzas Kondorse, savo gyvybe užmokėjęs už savo persitikrinimus. Ta deklaracija buvo priimta Prancūzijos žmonių atstovų susirinkime 1793 metuose ir ji dalinasi į sekančius straipsnius:

« Str. 1. Prigimtos, pilietiškos ir politiškos žmonių teisės yra: laisvė, lygybė, nepavojingumas, nuosavybė, visuomeniškoji gvarancija ir pasipriešinimas priespaudai.

St. 2. Laisvė tai galėjimas daryti tą, kas nėra priešinga kito teisėms; tokiu būdu, prigimtų kiekvieno žmogaus teisių laisvė neturi kitų rubežių, kaip tik tuos, kurie užtikrina kitiems draugijos nariams naudojimąsi tomis pačiomis teisėmis.

St. 3. Laisvės palaikymas priklauso nuo pasidavimo įstatymui, kuris yra išreiškėju bendrosios valios. Viskas, kas nėra užginta įstatymu, negali būti papeikiama ir niekas negali būti priverstas daryti tą, ką uždraudžia įstatymas.

St. 4. Kiekvienas žmogus gali liuosai išreikšti savo mintis ir nuomonę.

St. 5. Laisvė spaudos (ir visokis kitas būdas skelbti visuo-menei savo mintis) negali būti nė uždrausta, nė sulaukyta, nė apribėžiota.

St. 6. Kiekvienas pilietis turi būti laisvas pildyme savo kulto.*)

St. 7. Įstatymo galė yra tame, kad kiekvienas gali naudotis tomis pačiomis teisėmis.

St. 8. Įstatymas turi būti lygus visiems ir tada, kada jis apdovanoja, ir tada, kada baudžia arba slėgia.

St. 9. Visi piliečiai prileidžiami prie užėmimo visų vietų, valdiškųjų ir visuomeniškųjų tarnystų. Laisvos tautos negali turėti kitų kelių išsiauksinimui, kaip talentą (gabumą) ir geradėjystę.

St. 10. Nepavojingumas yra apsaugoje, kurią draugija suteikia kiekvienam piliečiui, jo ypatos, jo turto ir jo teisių.

St. 11. Niekas negali būti atiduotas teisman, areštuotas ir sulaukytas kitaip, kaip atsitikimuose, įstatymais padavadytuose ir

*) Deklaracija (iš lotyniškos kalbos), pranešimas, apskelbimas visų žiniui. Vertėjas.

*) Kultas (iš lotyniško) viešas išreiškimas žinomą tikėjimui minčių ir dogmų. Vertėjas.

pagal apibrieštas juose taisykles. Kiekvienas kitas aktas atkreiptas prieš pilietį, yra niekingumas ir priespauda.

St. 12. Tie, kurie rūpinasi, atlieka, pasirašo, išpildo arba priverčia išpildyti tokius savvališkus aktus (veikimus, paliepiamus), yra apskelbiami kaltais ir turi būti nubausti.

St. 13. Pilietis, prieš kurį kas mėgintų akreipti tokį aktą, turi tiesą priešintis jam su spēka; bet kiekvienas pilietis, pašauktas arba suimtas pagal įstatymo galę ir pagal taisyklių, jame apibrieštų, turi tuojaus pasiduoti: jis pasilieka kaltininku, jeigu priešinas.

St. 14. Kiekvienas žmogus rokuojamas nekaltu sulyg tol, kol jis nebus apskelbtas kaltininku ir jeigu pripažinta jį būtinai areštuoti, tai kiekvieną aštrybė, nereikalinga jo ypatos suėmimui, turi būti sunkiai baudžiama įstatymo.

St. 15. Niekas negali būti kitaip nubaustas, kaip pagal veikmę įstatymo, priimto ir apskelbto prieš prasižengimo įvykimą, ir įstatymiškai pavartoto.

St. 16. Įstatymas, baudžiantis už prasižengimus, padarytus pirmo gyvenimo, būtų aktu priespaudos. Atšagari spēka, priduo-ta įstatymui, yra prasižengimas.

St. 17. Įstatymas neturi užtvirtinti kitų bausmių, kaip tikrai ir matomai reikalingų visuomenės nepavojingumui; bausmės turi būti proporcionališkos nusikaltimams ir naudingos draugijai.

St. 18. Nuosavybės yra tame, kad kiekvienas žmogus yra gapadorius, tvarkantis pagal savo norą savo turta, kapitalą, pelną ir pramonės reikalus.

St. 19. Joks darbo, prekybos ir apšvietimo pavidalas negali būti jam užgintas; jis gali pabikuoti, parduoti ir išvežioti visokus išdirbius.

St. 20. Kiekvienas žmogus gali priimti prievolę ant savo darbo ir laiko; bet jis negali parduoti pats savęs: jojo ypata nėra atimamoji nuosavybė.

St. 21. Nuo nieko negali būti atimta, kad ir mažiausia dalis jo nuosavybės be jo sutikimo, jeigu, tik to atėmimo nereikalauja visuomenės reikalas, įstatymiškai pertikrintas ir su sąlyga teisingai pirmo atlyginti.

St. 22. Jokis anėdėlis (mokestis) negali būti užtvirtintas, kaip tik bendrai naudai ir užganėdinimui visuomenės reikalų. Visi piliečiai turi teisę darbuotis ypatiška arba per savo atstovus įvedimui visuomeniškų mokesčių.

(Toliaus bus).

Atsišaukimas į moteris.

BRANGIOS sesutės! Kas mus išves iš šios tamsybės miglų, jeigu mes pačios nesistengsime apsišviesti ir suprasti mūsų visų darbininkų vargingą ir sunkų padėjimą, kuriame šiandien tūkstančiai proletarų išmestų iš dirbtuvių ant gatvių vaikščioja nuplyšę, alkani, sušalę, be pastogės. Iš kiekvieno jų nuliūdusio veido galima matyti, jog jie žengia graban pirmo laiko. Ir kaip gaila žiūrėti į tą suvargusią nelaimingų darbininkų minią, kurių rankomis yra padaryta visos gerybės ir viskas, ką tik matome padarytą ant šio žemės skritulio, o vienok jie patys turi mirtį baidu, vien dėlto, kad da pas juos nėra vienybės ir susipratimo. Bet jau šiandieninė esanti sistema (surėdymas) yra tiek ištvirkus ir biauři, jog jau versta verčia žmones suprast, kad jau nė maldos, nė kunigas, nė kapitalistai nesuteiks mums jokios malonės; kada mes pareikalaujame pakėlimo mokesties per streikus, tada daugias nieko mums neduoda, kaip tik gaują policijantų, idant numalšinti, kad jie vėl mus galėtų išnaudoti. Tat jau mums aišku, kad tas kraugeriškas išnaudojimas ir priverčia žmones prie susipratimo,

nes vargas žmogų išmokina, ir tas susipratimas tarp visų proletarų vis auga didyn ir didyn; jie pradeda suprast, kad jau tik jiems (darbininkams) reikia vienytis į tvirtą visasvietinę organizaciją ir kovot prieš despotišką ir kapitalistišką valdžią ir išnaudojimą, o beabejonės ateis toks laikas, kada susipras visi darbininkai; susipratę sugriaus šitą supuvusią tvarką, išnaikys viską, tą, ko žmonija neapkenčia ir kuo biaužiausi, o įvykdys tą, kas bus žmonijai reikalinga ir ko ji geidžia; ateis tada meilė brolybė lygybė tarp visų, užsirakis tada pragaras, o atsidarys dangaus vartai! Tie dangaus vartai, tai — socializmas.

Todėl, atsibaskim ir mes, sesutės, iš to amžinojo miego, nes jau laikas ir mums pažint save, ir savo neprietelius; juk mes esam skriaudžiamos teip pat, kaip ir vyrai, tai dėlko gi mes pasiliegame užpakalyje progreso (pirmžengystės), argi jau mes neįaučiame šito biaužiaus jungo, po kuriuo dejuojame, argi mes neįaučiame, kad mes esam skriaudžiamos ir išnaudojamos visokiais būdais, argi mes neatįaučiame abelnos žmonių vergijos!

Mosers! Kur mes esam? Kur mūsų jausmai? Kur mūsų mintys? Kur mūsų galybė? Kuom mes esam — argi mes ne žmonės? Argi mums nereikalinga apšvieta, laisvė, vienybė? Argi mums nereikalinga viskas tas, kas reikalinga visai žmonijai, ir mes būdamos lygiais žmonėmis ir turėdamos tuos pačius geidimus, kaip ir visi, — dėlko gi mūsų (ypač lietuvių) yra toks mažas skaitlius apšvietusių ir prijaučiančių darbininkiškam judėjimui? Bet kasgi tame kaltas, kad jūs, sesutės, atsiduodate save aklam likimui. Jūs nenorite klausyti tų, kurie nori atvesti jus ant teisybės kelio, jūs daugiausia klausote tų juodųjų šmėklininkų, kurie iškeikdami teisybės jieškotojus baugina velniais, pragaru ir visokiomis baisenybėmis, kad tik išgaut paskutinį centą ir palaikyt mus tamsybėje, idant mes negalėtume suprasti, kad jau šiandieninis surėdymas yra ne kas kitas, kaip tik pragaras. Bet mes, sesutės, neatkreipkim atydos ant jų keikimo, švieskimės, glauskimės prie teisybės, lankymės ant prakalbų, skaitykime naudingas knygas, ir mes galėsime tuomi persitiktinti kas gera ir kas bloga.

Be to ir mums reikalinga vienybė; nors socialistai ir nori patatyti moteris ant lygios papėdės su vyrais bet apgailėtinas dalykas, kad da mūsų sesutės nėra tiek susipratę, kad rastų reikalingumą prigulėt prie LSS., tai kągi mums reikia daryt su moterimis, kurios nesimpatizuoja socijajizmui? Todėl aš ir atsišaukiu į jus, moters, kad mes pasistengtume susivienyt, sutvert lietuvių moterų sąjungą, kuri mums yra labai reikalinga. Brooklyno Lietuvių Apšvietos draugystė svarstydamą apie tokios sąjungos sutvėrimą, pripažino būtinai ją reikalingą. Įkūnyt ją gali tik suvienytos spėkos moterų, — dėlto ir pranešu visoms draugėms, kurios tik mylit apšviečią ir laisvę, kad tą mano atsišaukimą apsvarstytumėt ir praneštumėt per laikraštį «Kovą» ką manot daryt, ir tada matysime, kiek yra mūsų moterų, kurios simpatizuos mūsų užmanymui. Draugės! Stokim kartu su vyrais ir pasirodykim, kad ir mes susiprantam, ir žinom, kad tik per vienybę galima pagerint savo būvį, stotis naudingi ir lygiu visuomenės sąnariu ir prisidėt prie kovos už naujos, geresnės tvarkos įvedimą.

Da kartą tariu į jus, draugės, neatsilikim mes nuo Lietuvos moterų, kurios, būdamos didesnėj priešpaudoj, susiprato ir susivienijo ir daug daugiau atneš sau ir visuomenei naudos, negu būtų veikę kiekviena paskyrium.

Lai gyvuoja susipratimas, apšvieta ir vienybė tarp mūsų, sesutės!

O. Karaliūtė.

P.S. Meldžiu kitų laikraščių perspaudint.

Šokis ant bombos.

(Pasarga: Jau dabar liko tik du šokikai, nes Portugalijos karalius, bešokdamas smarkiau treptelėjo su čebato kurka, tai kulka iššoko ir karalius į grabą nušoko).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Italija. Ryme aną savaitę karaliui važiuojant prie savo tėvuko paminklo, didelė bedarbių minia sekė paskui, šaukdama: «Duok mums darbo arba duok mums duonos!» Apstojo karaliaus karietą, kad tas negalėjo nė pavažiuot. Policija minią išvaikė, padarė kelią ir karalius pasmuko. Pereitą savaitę (nedėlioj) buvo didelė socialistų, respublikiečių ir anarchistų demonstraciją, iš priežasties sukaktuvių Giordano Bruno, inkvizicijos nukankinto 1600 m. Policija ir kareiviai šaudė ir badė minią; dangybė liko sužeistų ir daug areštuotų.

Rusija. Peterburge policija areštavo 50 ypatų — vyrų ir moterų — susikalbėjusių žudyti aukštuosius valdininkus. Tos ypatos buvę gerai apsiginklavę, pas kai kurias rado bombų. Areštuojant 10 policijantų tapo sužeista ir vienas užmuštas. Jie norėję ypatin-gai atimt gyvybę caro dėdei Mikalojui.

IŠ PARTIJU GYVENIMO.

Socialist Party (Amerikoje). — Socialist Party sekretoriaus kanceliarija apgarsino metinį raportą, parodanti, kiek kurioj valstybėj arba teritorijoj yra išismokėjusių sąnarių, kiek išviso įmokėta ir po kelis atstovus (nuo valstybės organizacijos) gali būt «Visuomeniškajame Komite» (National Committee). Pilnų sąnarių Partijoj yra per 30 tūkstančių. Daugiausiai narių yra New Yorko valstybėj (2683); antrą vietą užima Pensylvanijos valst. [2318]. Toliaus eina Wisconsin [1673], Ohio (1573), Oklahoma (1542) ir tt. Nuo šių valstybių į visuomenišką partijos komitetą renkama po 3 atstovus, o New Yorko valstybė renka — 4.

Pildomojo Komiteto septyni nariai išrinkta per referendumą šie: Victor L. Berger, A. M. Simons, John M. Work, Morris Hillquit, A. H. Floaten, Carl D. Thompson, J. G. Phelps Stokes. Tie daugiausia balsų gavo iš 14 kandidatų.

Sekretorius išdininkas išrinkta tas pats, J. Mahlon Barnes. Kandidatų buvo 6. Jis gavo 8,825 balsus, Hermon F. Titus — 1,293 b., o kiti mažiau. Sekretoriaus rinkime dalyvavo 11,233 balsai, tai nėra nė pusė visų partijos narių.

Ilgą laiką eina ir da nepasiliovė vaidai už Nebraskos valstybę, kur susitvėrė dvi socialistų organizacijos, kurių vadovai nesutinka tarp savęs. Visuomeniškasis komitetas perleido daug įvairių įnešimų per savo referendum, bet da vis nėra nepripažinta, kuri frakcija geresnė. Dabar yra įnešimas, kad būtų pripažinta organizacija iš 18 kuopų, kurios sekretorium yra J. P. Roe, nes ji tarnaujanti darbininkų klesai ant revoliucinio socializmo pamato geriau, negu «ardytojų krūva» (bunch of disrupters) susidedanti iš 3 kuopų, vadovaujama Wells'o, Portero ir Co.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Vėl policija bedarbių krauju apsilaskė! Neminiut mažesnių muštynių, jau antras mėnuo «laisvosios» Amerikos tvarkadarė policija darbuojasi, kad tik savo mėlynas mandieras nudaryti raudonai — bedarbių varguolių krauju. Po neužmirštinos skerdynės Chicagoje sausio 23 d., dabar antra panaši niekšystė atsitiko Philadelphiaj, Pa. Ketverge, vasario 20 d., tūkstančiai bedarbių italų, žydų ir negrų, po prakalbų iš «New Auditorium» salės (747-53 South 3-th Str.) ėjo link miesto namo [City Hall] reikalaut nuo majoro Reyburno — tariant nuo miesto valdžios darbo. Policija einančiai miniai užstojo kelią. Žinoma turėjo kilt aštrus susirėmimas, muštynės, šaudymai. Daug žmonių sužeista, keletas neišgydomai. 15 ypatų tuo areštavo ir, išėmus «varantą», areštavo kalbėtoją, merginą Valtairine de Cleyre, kuri minėtoį salėj ypatingai sujudino minią su savo kalba. Ji dėlto kaltinama kaipo didžiausia to «maišto» sukurstytoja. Jąją ir kitą kalbėtoją (vyriški) Winebergą apskelbia anarchistais, ir dėlto jau jų vadovojami darbo reikalautojai visi «maištininkai», nors maišto nekėlė! Teip rašo katalikiškai klerikališkai buržujinė gazietta «Public Ledger» ir kiti kapitalistų dienraščiai. Majoras Reyburn su direktorium Clay ir superindentu O'Leary nuėjo į vyriausiąją policijos kalėjimą pažiūrēt kalinių, Pamatęs tris žmones (Donnella, Troy ir Castello), sunkiai sužeistus, O'Leary tarē Reyburnui: «Mr. Mayor, aš noriu atkreipti į jusų atidą į tai, kad Philadelphiajos policija nuramdē tuos, kurie bandē ją ižeist. Šitie sēbrai tapo gerai nutremti. Jie atsiēmē viską, ką užsipelnē». Majoras nusišypsojo ir patvirtinančiai linguodamas galvą pasakē: «Matoma, kad teip. Policija, matyt, turėjo išpildyt savo uždavinius».

Kraugeriai da blevyzgoja mirštantiems žmonėms...

Bedarbių komisija. New Yorke, kaip buvo minēta, apie bedarbių konferenciją, tai ji jau atsibuvo ir tapo išrinkta visa valdyba, kuri rūpšis bedarbių likimu ir stengsis išreikalaut iš miesto valdybos miesto darbą, kurį turētų vest pats miestas, o ne kompanijos.

Philadelphijoj teipgi tveriasi panašios bedarbių komisijos. Rusai (kurių tarpe beveik vieni žydai) turi tokią komisiją, o lietuviai (pradėjus LSS. 1 kuopai) da tik tveria: norima visas draugijas pritrakt, kad paskirtų po 3 atstovus į komisiją, kuri bedarbius beturčius tam sykiui sušels ir tolesniu likimu pasirūpš. «Laisvės» Kliubas pereiną savaitę jau paskyrē 3 atstovus.

Kuošiasi eit prie majoro, Philadelphiajos «Central Textile Union» (audėjai) skaičiuje 18,000 narių ir prašyt iš miesto valdžios pašelpos tos unijos bedarbiams, arba parūpint darbą. Be to rengiama abelna demonstracija.

New Yorko bedarbių konferencija nutarē padaryt kovo 1 d. didžiausią demonstraciją, pas City Hall.

SANJUNGOS REIKALAI.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

K r y v ū l ė P. K. No. 22. — Passaic, N.J. 45 tai kuopai sutinkant, drg. P. Norkus atsišaukē į LSS. P.K., apsiimdamas nuo IV-to Susivažiavimo užimti LSS. sekretoriaus vietą už mažesnę mokesčių, būtent už \$10,00 mėnesiui, su šiomis sąlygomis (čia paimu ištrauką iš minėtos kuopos pranešimo P.K-tui):

« 1) Apsigyvent ten, kur jis nor, o ne tam mieste, kur išeina «Kova»; 2) «Žariją» agentaut neapsiima; tas darbas gal būt pavestas «K.» administracijai, arba kam kitam; 3) Kitą gi literatūrą geistina teip pat palikt «K.» administracijai, bet jei būtų matoma praktiškiau tas laikyt pas sekretorių, tad jis apsiima; 4) Užimtą vietą tuo po IV Susivažiavimui; 5) Kad Pildomasis Komitetas paleistų šį įnešimą per referendum ir kad jis [referendum] pereiną prieš susivažiavimą.»

Pild. Komitetas vienbalsiai nutarē to įnešimo neleisti per referendum, tik leisti apsvarstyti ar gali atlikt savo užduotį sekretorius, gyvendamas ne ten, kur organas.

Kadangi tai leidžiama visiems nariams svarstyt, tai paduodu pilnų P.K. nuomonę ir motyvus, dėl kurių leidžiama svarstyt, atidedant rinkimą ligi susivažiavimo.

« 1) Įnešimui pritariu, bet mes P.K. teip svarbų dalyką vieni atlikt negalime; 2) matomai minimas kandidatas anksčiaus vietą užimt nenori, o tik po IV susivažiavimui: todėl referendumas nereikalingas; 3) kad minėtas kandidatas neapsiima apsigyvent ten, kur išleidžiama «Kova», todėl patariu, kad būtų apkalbama, per organą, visų Sąjungos draugų: ar gali sekretorius, gyvendamas kitur, atlikt savo užduotį [pareigą]? Jeigu teip, tai reikalinga jam — sekret. — sumažint darbas. Jeigu apkalbėdami draugai atras galimū gyvenant kitur atlikt sekretoriaus pareigas, tai tą syk bus galima šį sumanymą įvykdint. — Narys P. Kom. LSSA. J. Grinius.»
Toje pačioje prasmėje rašo ir kiti du P.K. nariai: drg. S. Stanvičius ir drg. T. Andziulaitienė.

Svarstymas baigsis kovo 10 dieną.

Su draugiška meile

LSS. sekr. P. Dubickas.

Kaip mes rengiamės prie susivažiavimo.

Buvo trys susivažiavimai. Po susivažiavimų vis kilo neužsiganėdinimo balsai — pirmiausia iš nesupratimo, ir tie neišėjo į aikštę, o po 3 am susivažiavimui susipratę draugai darė organe triukšmą. Nekalbėsiu, ar buvo tam triukšmingumui pamatas, ar ne, viena priežastis buvo gana stambi, būtent ta, kad grieš III susiv. buvo tylėta, kaip prieš prakiursiant debesiai su viesula... Seniai buvo visiems žinoma, kad III susivažiavimo bus didžiausias darbas padaryti «veiksmarodžius», konstituciją. Ir, rodos, da prieš pereitus metus I-oji kuopa apskelbė išrinktus konstitucijos projektui apdirbti komisiją. Nesulaukdamas apskelbiant tos komisijos darbų, «K.» N 10, 07 m., rašydamas straipsnį «Svarbiausieji mūsų reikalai», išreiškia pasitikėjimą, kad komisija savo darbus apskelbs karts nuo karto organe. Apsivyliau. Viskas ir visur tylėjo iki susivažiavimo. Ir naujosios tvarkos sumanytojai tylėjo. Dėl to viso paskui audra iškilo.

Ir dabar lyg tyčia rengiama tokia audra. IV Susivažiavimas po šonų, o viskas tyku, gražu... Nesulaukdamas niekieno atsiliepimo, «K.» N 4 am nurodžiau, kad laikas rengtis prie susivažiavimo ir rinkti Sąjungos reikalų vedėjus. N 6 am panašiai atsiliepė drg. Grinius. Tuomi viskas ir baigiasi. Dabar P. Komitetas paduoda svarstymui, ar S-gos sekretorius, gyvendamas neten, kur išėina organas, gali atlikti savo darbą. Apie rinkimą, nors P. K. patarė da neesančiam V. K-tui raginti rajonus [kam rajonus?] ir kuopas rinkti «viršiniukus», tai vienok nieks nepaaiškino. nė neužklausia per organą, kokia turi būt tu rinkimų tvarka. Dabar sekretoriaus jau negalima rinkti, nes reikia da svarstyti, iki susivažiavimui, kur jis galės gyventi. Bet renkant ant tų pamatų sekretorių, beveik prisieis permainyt vadina mąją «naująją tvarką». Todėl nė kitų darbvedžių ar «viršiniukų» negalima rinkti prieš susivažiavimą, nors priderėjo rinkti.

Naujoji tvarka galėtų nesikeist dėl sekretoriaus, ant naujo pamato stojančio, jeigu tam darbui, kurio jis vienas negalės atlikti, būtų išrinkta kelios ypatos. Bet čia norimā tą darbą naujai paskirstyt tarp tiek ypatų, kiek yra dabar: prisieis sekretoriaus darbo dalį pavest administratoriui ir, beabejo, redaktoriui, o gal ir komitetams. Dėlto, kol neišsiaiškįs, kas ir ką turės atlikti, tolei jokiu būdu negalima statyt kandidatų. Iki susivažiavimui jau tik du mėnesiai. Reikėtų tuo pradėt. O čia vieton praučt sekretoriaus, administratoriaus, redaktoriaus ir tt. priedermes ir uždavinius, paduoda svarstyt tik, kur sekretorius turi gyventi. P. Komitetas žino gerai, kad sekretorius išdininkas turi būtina i gyvent ten, kur organas, ir to nepaaiškines atsišaukia i draugus svarstyt apie jo gyvenimo vietą. Kam tas darbas? Juk jis nueis teip tuščiai, kaip referendumai, jei nebus parodyta visos pusės darbo, kuris turi ar šiaip ar teip būt padalintas naujai, kitaip, negu dabar tas įėjęs i normą.

Kada teip dalykas virto, tai vargu bus koki rinkimai iki susivažiavimui. Susivažiavimas, žinoma, turės darbo, ypač apie konstituciją, bet rinkimais viršiniukų, — temykit, draugai! — jis neturės užsiimti: tie turi būt tiesiai visų narių renkami, o ne susivažiavime.

Ant šitų pamatų reikėjo mums stot, rengiantės prie susivažiavimo, apžiūrēt visą lauką, kaip geri ūkininkai daro, o ne kalbēt apie vietą vieno tik viršininko, kuomet jo veikimas rišasi su kitų viršininkų veikimu.

Stoka vietos neleidžia plačiau išdėstyt tas priedermes, kurias P. K. gerai žino iš patyrimo, bet klausia nežinančių draugų. Beto reikia sužiūrēt, nagrinēt, ką susivažiavimas turės veikt. Drg. Stan- kus padavė (N 7) praktišką nurodymą — išrinkt revizijos komisi-

ją. Ar daugiau nieko neatsiras? Draugai neatsidėkit ant vienos ar kelių ypatų — patys rūpinkitės rėdyt savo reikalus!

J. Baltrušaitis.

Apie rengimąsi prie Susivažiavimo.

Iki IV-to susivažiavimo nebeturim jau ir trijų mėnesių. Ir tas biskutis laiko tuojaus pralėks. O daug prisirergimo turime atlikti per tą laiką. Tolesnis gyvavimas mūsų Sąjungos ir plėtojimaisi tarp jos narių ekonomiškio susipratimo, priguli nuo geriau susipratusiųjų jau dabar jos narių. Augimas skaitliuje nereiškia dar kad mus darbas eina pirmyn. Skaitlius šeimynos mus ukinikystėje greit mažinasi, jeigu ji (šeimyna) pristinga sau reikalaujamo peno, t.y. mus narių skaitlius greit gali mažintis, jeigu nariai neatras skelbiamos idėjos mūsų darbuose, dėlei kurios jie pristoja.

Taigi, kuopų ar geriau susipratusių pavienių draugų privalumas yra, ką geriaus prirengt prie susivažiavimo Sąjungos narius. Jeigu kas mato kokias klaidas dabartinėje mus Sąjungos taktikoje, nežiurint ar tai būtų iš vidaus ar iš oro, lai netur tik savo galvoje, bet lai rodo viešai. Jei kas turi naujus sumanymus dėl Sąjungos, lai duoda visuomenei mus Sąjungos apsvarstyti iš visų pusių, bet nepadaro teip, kaip buvo padaryta III-me Susivažiavime. Kožno sumanymas gali but apsvarstytas, koks jis nebutų. Jo gerumą ar blogumą nuspręs visuomenė. Lai bus visuomenė dėl mūsų, mes dėl visuomenės. Bet nieko be visuomenės.

Veikiamamjam Komitetui prisiųsta per Pild. Komitetą instrukcija, kad tasis rengtų viską prie susivažiavimo. Svarbiausia, tai tas, kad V. K-tas rupintųsį apie busimąjį Centro Komitetą, tai Sekretorių, Pild. Kom., Redaktorių bei Administratorių.

Skaitau savo privalumu dabar pranešti varde V. K-to štai ką:

Kadangi susirašinejimas užima labai ilgą laiką, o tas darbas pavedamas V. K-tui yra skubinamas, tai vietoj veikt susirašinėjant, paliekame tą V. K-to Susivažiavimui, kuris atsibus 1 kovo Brooklyne. Tas greičiau bus apdirbta, ne ką, kad dabar siuntinėdami per laiškus dirbtume. Tiejie dalykai yra bendrai apskaitomi žodžiais, bet ne laiškais. Todėl visi nariai V. K-to kurie yra išrinkti seniai ir kurie menama bus išrinkti 23 vasario, malonės pribut, arba nors nuomonės savo prisiųst. Susivažiavimas bus sutaisytas ir greitu laiku pagarsintas programos, kaip kuopos turi rengtis ir ką svarstyti prie susivažiavimo. Apie busimus viršininkus Sąjungos teipgi bus apsvarstyta.

Visus užklausimus ir nusvarstymus reikale Susivažiavimo kuopos ir pavieniai malonės siųsti V. K tui, kurio adrisai bus pagarsinti tuoj po jojo susivažiavimo.

Užkviečiama dalyvaut susivažiavime ir Čarterio kom., kadangi tas reikalas butinai prisieina apsvarstyt.

Vieta susivažiavimo šiandien man nėra žinoma, bet tikiuosi, iki «Kova» eis spaudon, gaut pranešimą ir bus pagar-

sinta apgarsinimų skyriuje. Jeigu gi «Kovoje» nebutų pagarinta, tai meldžiami draugai nariai V.K.-to pribut «V.L.» redakcijon (120-124 Grand st.), o iš ten nueis į paskirtą vietą

Narys V.K.-to II-ro Rajono A.Bernotas.

III Rajono konferencijos protokolas.

Konferencija atsibuvo 2 d. vasario 1908 L. M. Dr-tės svetainėje, Pittsburg, Pa. Neėsan rajono organizatoriui konferencijoje, konf. atidarė V.K. narys F.J. Bagočius. Susirinkimo vedėju buvo aprinktas drg. J. Lukoševičius, sekretorium Marija Olyta.

Delegatų susirinko išviso 27 iš 6 kuopų priklausančių į Rajoną.

Nutatarta, idant organe garsint tik tokius nutarimus, kurie lytisi visos Sąjungos: neužimti vietos su vietiniais mažmožiais.

Nutarimai:

1. Atsiliepiam į Centr. Kom. LSDP., idant jis oficijališkai, laiks nuo laiko praneštų Amerikos lietuviams per mūsų organą «Kovą» apie revoliucijos stovį Lietuvoj, jos pasekmes, išžiūrą ateityj ir tt., nes ne syki pareina prieštaraujančios žinios, ir mes neturėdami tikrų davadų randam tankiai tolesniam revoliucijos šelpimui kelią užkirstą.

2. Męs pritariam 60 k. Boston, Mass., ten susitvėrusiam Darbo Biūriui, patys negalėdami tokį sutvert, manom, jog to Biūro adrisas turi tilpt nuolatos organe; tam biūriui siųst visas žiniās kaslink darbų ir visi darbo reikalaujanti, turi ten kreiptis.

3. Prašom «Kovos» redakcijos rubrikos «Iš darbo lauko», kur kaip darbai einas, kaip galint labiau praplatint.

4. Męs atsiliepiam į Philadelphijos komisiją Susivažiavimo

svetainės paėmimui, klausdami ar LSS. turėtų panešt kokius «extraiškaščius, jei Susivažiavimas būt atidėtas viena savaitė paskiau; t. y. 17 d. gegužio. Jei ne, tai idant P.K. ir V.K. atidėtų Susivažiavimą ant minėtos dienos, iš tos priežastės: nariai LSS. yra beveik visi sanariais SLA., todėl delegatai važiuodami ant LSS. susivažiavimo galės pasilikti ir ant SLA. Seimo kurs atsibus savaitė vėliau, Seranton, Pa. Delegatams iš Illinojaus, Ohio, ir vakarinės Pennsylvanijos būt didelis išlaidų sumažinimas.

5. Užklausiam LSS. sekretoriaus ir P.K. kodėl mašinerijos, kurių nupirkimui draugai tiek pinigų suaukavo, iki šiol da nenu-pirktos. Dabar reikia kas savaitė išmokėt \$9,84, už atspauzdinimą «Kovos» (su laiku pakils, pasidauginus Sąj. nariams) tokiu būdu per metus išeina apie \$520,00 už kurią sumą galima nupirkt presą, užtektinai didelį «Kovos» ir knygų spaudai.

6. Męs atkreipiam atyda LSS. sekretoriaus, idant visi rajonų nutarimai, reikalaujanti ko nors įkūnyjimo (kaip ve šios konferencijos nutarimai kaslink Darbo Biūro antrašo § 2 ir § 4) būtų paduoti P.K. arba drauge ir V.K. nusprendimui per kryvūlę, o ne tik vien raštu organe.

7. Drg. F.J. Bagočius likos išrinktas delegatu į Anglų Soc. Partiją kaslink surengimo bedarbių demonstracijos Pittsburge.

8. Rajono komitete liko senieji viršininkai: Drg. J. Parčevskis iš McKees Rocks, Pa. organizatorium, drg. B.K. Kondratavičius iš Wilmerdingo, Pa., sekretorium ir drg. A. Keršis iš East Pittsburg, Pa. — kasierium.

9. Kita konferencija, kur bus rinkti delegatai į IV Susivažiavimą LSS.*) atsibus balandžio mėnesyj, Pittsburg, N.S. (buvusioj Allegheny) Pa.

Konferencija sumetė \$5,00 pašelpai Liaugmino ir Buržinskio

*) In LSS. susivažiavimus rajonai nerenka nuo savęs atetovų-pasiuntinių. Renka tik kuopos. RED.

Draugas parode kelia.

Parašė J. Kūnas.

BUVO gražus vasaros rytas. Aš sėdėjau pas langą ir tiesiai žiūrėjau į gatvę. Buvo tyku, nes dirbtuvės buvo sustoję kuriam laikui. Visur tyku... bedarbė... Saulutė aukštyn pakilus, labiau šildė ir leido spindulius per mano langą ir jau visiškai prišildė mano kambarį. Aš pradėjau nerimauti: vis lyg ko laukiau.

Štai atėjo man į mislį Kazio laiškas, kur man rašė neseniai iš Pennsylvanijos. Kazys atvažiavo iš Lietuvos į Ameriką tik 3 savaitės atgal ir man rašo, kad ir jis neturįs darbo: rengėsi pas mane važiuoti. Bet kur Kazys gavo mano adrisą? Kas jam pranešė apie mane, kad aš su juo visiškai nedraugavau, nes jis nebuvo joks mano draugas? Ot, mudu vienoj mokykloj mokinomės Lietuvoj, tai viskas. Bet mudviem paugus, Kazys ėjo visai kitu keliu, o aš kitu.

Teip ilgai aš maščiau apie Kazį. Kazys buvo lėtas vyras Lietuvoj; nieko negerdavo ir nepristodavo jokių «kumpinijų». Ką Kazys manė Lietuvoj, negaliu žinoti: syki buvo papuolęs policijai, girdėjau — už kokius ten raštus... Gal ir dabar papuolė antrą kartą? Nes kitaip jis but nevažiavęs iš

Lietuvos. Mat vyruks neklausė tėvų, tai dabar turės vargt Amerikoje. O čia visur bedarbė, visur niekai... Teip aš maniau sau ilgai-ilgai; pasijutau — jau tris valandos po pietų. Aš pasiėmęs pypkį, užsirukiau ir jau rengiausi eiti pasivaikščiot. Man besirengiant įeina vaikinai į grįžią su «baksu» ran-koje.

— Ar čia Jurgis gyvena?

— Teip, — aš atsakiau ir užklausiau:— Tai Kazys?

— Teip, — atsakė Kazys.

— Sėskis, Tamista. Visai netikėjau, kad tu mane rasi — ir kaip tai? Aš visai buvau užmiršęs tave, brolau, — aš kalbėjau į Kazį.

— Bet aš tavęs da neužmiršau, drauge! — atsakė Kazys.

Kalbėjomės mudu tarp savęs ir aš klausinėjau apie Lietuvą. Kazys pasakojo visus savo vargus Lietuvoj ir kaip antrą kartą buvo papuolęs į policijos nagus, už tat ir turėjęs ap-leist Lietuvą.

— Kas tau do nauda iš to skaitymo, tariau aš Kaziui. Kazys man aiškino, kad tik per skaitymą męs galim apsišvie-sti ir sukilti prieš carą ir prieš visus mūsų išnaudotojus.

— Tai kitą «lenkmetį» sukelti nori? — aš perkirtau.

Tada Kazys išėmęs iš savo «baksu» kuygutę, duoda ją man. Aš nenorėjau imti, o tik sukau apie «dinerkę» (blekinę) ir jau norėjau eiti parsinešt alaus. Bet Kazys atsisakė — visiškai negersęs.

šeimynų, kurie likosi perduoti drg. A. Keršui, pasiųs R.R. Komi-
tetui.

Konferencijos viršinkai:

Pirmininkas *J. Lukoševičius*, rašt. *Marija Olyta*.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po
pieres, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Zinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų
privadžiojimų ir pamokinimų. Zinios iš darbininkų gyvenimo visados
bus patalpinotos.

Binghampton, N.Y. Męs, lietuvių burelis, susirinkę, ap-
kalbėjome darbininkų klesos reikalus ir neradome kitioniško
kelio pagerinimui savo vargingo buvio, kaip tik šviestis ir
vienytis į vieną darbininkišką organizaciją ir tik bendromis
spėkomis kovoti prieš visokius prispaudėjus ir išnaudotojus.
Ir neatidėdami tolesniam laikui susitvėrėm į kuopelę LSS.
Įsirašė 21 draugas (tame skaitliuje 5 mergaitės) Taigi įstoda-
mi į eiles kovotojų, stojančių už darbininkų klesos reikalus,
sveikiname jus, draugai, su širdingais velijimais; žinome tik
kovoje įgysime savo tiesas.

A. Repšis

Shenandoah, Pa. Skaitant ir girdint per laikraščius,
apie Amerikos bedarbę nejutom patys, kaip ir pas mus nuo
24 sausio pradėjo dirbti anglių kasyklose («Reading Co.») tik
po keturias dienas per savaitę. Ir teip da, per šituos šalčius
ir sniego daugumą, daugelis darbininkų negauna išdirbti pil-
ną laiką, negaudami karų ar dėl kitokių priežasčių. Teipgi
daugumai darbininkų sumažino mokestį. Išėini žmogus į
darbą dideliame šaltyje, negavęs dirbti, sušalęs, turi grįžti na-
mon. Pamislįjus apie tokį padėjimą darbininkų, apie tokias
šunybės kapitalistų, suspaudžia širdį kaip replės geležinės...

Tarp darbininkų lietuvių apšvietimas visai žemai stovi.

A. Mozuras.

Chester, Pa. Miesčiukas prastas, apgyventas vien dar-
bininkų. Siuom laiku, pramonei sustojus, čia priviso labai
daug bedarbių. Kiti da dirba, bet tik po 2 dienas į savaitę,
po 8 valandas. Čia nesikreipkit nieks darbo jieškoti. Nuo 29
sausio Balvyno (Baldwin) lokomotyvų dirbtuvės atleido daug
darbininkų, o likusiems numušė mokestį po 2 centų nuo va-
landos. Kai-kurie da nuėjo į ofisą, sakydami, kad persunkus
darbas už tokią mokestį. Nieko kito nelaimėjo, tik išjuoki-
mą.

Lai prasmenga visi darbininkų skriaudėjai ir paniekin-
tojai! Lai gyvuoja pasaulė, darbo žmonių valdoma!

Chesterietis.

Naugatuck, ir Union City, Conn. Vasario 8 d. šv. Jurgio

tik socialistų kelias yra geriausias visiems darbininkams ir
tik tuo keliu eidami jie gali rasti savo išganymą.

Kviečiuose kukalis.

Sėjo ukininkas kviečio sėklą. Sėdamas džiaugėsi, kad
užaugs gausiai, kad kvietys gerai įbujos.

Dygo kvietys, šauniai pažaliavęs. Umai, nė neju-
to kaip išsmuko kukalis.

Ejo ukininkas sėjimo atlankyti. Vaikščiojo po lygus už-
sėtus laukus ir patyrė kokį juodą ponelį. Dingt jam į galvą:
Ką, – mislija, – gal ir bus nauda!

Pradžioj kvietys puikiai bujojo, kol kukalis ant jo kak-
lo neužsisėdo.

Pradžiugo kvietys išgirdęs šauksmą:

Darbininkai! – sušuko ukininkas:– Raukit juodąjį neti-
kėli kukalį! Išrovę jį kulį suriškite, sukurę ugnį, sudėginkite!

J. Burokas.

draugystės svetainėje (Linden Parke) buvo vaidinta drama «Paskutinė Banga». Kai-kutie aktoriai nulošė savo roles neblogiausiai, nors dramos žodžiai buvo perkeisti savotiškai, ir šiaip daug ko stokavo.

Vasario 9 d. atsibuvo I rajono 6 konferencija. Čia irgi stoka taktikos, nes vieni garsino prasidėjiant 8 val. ryte, kiti gi 9.30 ryte, o delegatai susirinkę turi laukti.

Ant rytojaus vakare toje pačioje svetainėj p. A. Dubas neseiiai pribuvęs iš Rusijos laikė prelekciją. Ant plakatų garsinta buvo busiant ant tēmos «Visuomenės priderystės», bet dėl tulų kliučių likosi perkeista ant «Socijalizmo teorijos». Po prelekcijai, prelegentas užkvietė ant diskusijų. Tuli gana painius klausimus bandė užduoti, bet prelegentas juos visada aiškiai ir greitai išrišo.

Dirbtuvė «The Goodyear M. R. Shoe Co.» nuo 10 vasario pradėjo dirbti, bet kaip girdėt labai palengva.

Lietuvių kooperatyviška krautuvė karšinasi. Kaip girdėt, tai per susirinkimą kiti juose uždaryti, nes negali išventi konkurencijos. Abelnai ir tarp akcionierių stoka susipratimo ir taktikos. Galima stačiai sakyti, kad darbininkų luomą neišgelbės nė kooperacijos, nė susivienijimai, jei jie šalis nuo apšvietos ir vienybės. Duokit žmonijai apšvietimą, o ji pagerins savo buvį be kooperacijų.

Teisybė.

Iš Vilkaviškio pav. (Iš laiško). Mylimas drauge K. K.: Tavo visus laiškus gavau, kuriuose siuntei knygeles. Perskaitęs po kelis kartus duodu ir kitiems. Mēs esam jau 7 draugai, kur pasirengę mirti už žmonijos tiesas. Pas mus yra

Dvimetinems draugo A. B. mirties sukaktuvėms.

(31.1.06--08 m.)

Su tamsa aplinkui kovodams,
Tu šviesą skleidei tarp žmonių,
Ir laisvės idėją plėtodams
Ant dirvų usnėtų — dygių...
Prispausta krutinė vaitojo...
Ir laisvė jau leido diegus...
Sukilo tad audra didžioji —
Susidrumstė mėlynas dangus.
Ir žudė siaubūnas apjakes
Skelbėjus idėjos šventos.
Ir tu, i jų skaičių patekęs,
Kritai auka caro valdžios...
Ils'kis, numylėtas drauge!
Tebūnie tau žemė lengva!
Lai puošia tau kapą apaugę
Gėlelės žiedais visada!...
Per amžius mēs tave atmįsim...
Lai puošia vainikas liaurų!
Mēs ateitį šviesią matysim...
Stovylas statys ant kapų!
Kapus apraudos jūs sesutės,
Papuoš juos gėlelėms gražioms!...

labai sunku, baisi reakcija. Persekioja ant kiekvieno žingsnio. Bet vis nesnaudžiam, nors namie negalim, einam, kur nepažįsta... Yra pas mus biauirus du šunias. Prabaščius žada pirkti ketvirtą palivarką, ir teip smaugia žmones. Žmonelės eina iš darbo namo, o mus J. Siaurusaitis velkasi į laukus saulutei leidžianties, kad da ilgiaus dirbtų vardan Kristaus, laiko, kol visai sutemsta, sako mišias atlaikysęs už dušias, kad ilgiau dirbs, o žmonės tam ir tiki...

Antras šuo — starša. Jį nugalabint bandė, bet jis išsilaižė. Niek nesugavo. Dabar labai saugojasi. Langūs jam tai nespėja dėti, vienną kartą valgant vakarienę kažis cici likas metė plytą per langą, bet kliuvo ne jam, o kitam žem-sargiui, jo šnipui. Žada bėgti iš mus miestelio. Dragunai da jį saugoja...

Pas mus didelės kratos: kad tik žmogus ne to miestelio, tuojaus jį krečia, tardinėja, ir retai koks grįžta namo nematęs policijos.

«Kovą» kaip siuntei teip ir siųskie, tai yra perlas ir tur-tas vargdienių. Tau brolyti laisvoj šalyj lengviau jį gauti, mēs esam suvargę, mum truksta duonos, o ji yra baisiai bran-gi šiais metais.

Ar negalėtum duoti labų dienų broliam amerikiečiam? Ištarkie jiems vardan mūsų linkėjimą geros kloties ir kad mus remtų «Kova»... Lai jie ją siunčia savo pažįstamiems.

...Da kartą ačiu jums, amerikiečiai, už jūsų rupestingumą puošime «Kovos»; jūsų atviros širdys žmonijai atneš nemažus vaisius... Parašyčia ir aš ką nors į «Kovą», bet neturiu kada, dar nepramokęs geriau ką parašyti, todėl pats ką svarbesnio ištraukęs iš mano laišku, praneškite žmonijai per

Ir melsis nuliūdę matutės,
Apverks ašarelėms grandžioms.

O aukso raidėms užrašyti
N'išdils niekada jūs vardai!...
Ir būsit jūs visad atminti...
Ir garbinami amžinai!...

P. Posmyla.

Garbės jieškočiams.

Ne troškim guodonės, nė liaurų vainikų, —
Nebūsime dievaičiais senųjų laikų,
Tik būkim kareiviais prieš gaują skriaudikų,
Ir ženkim su broliais iš vargo purvų.

Tik drąsiai prie darbo, jiegas atgaivinę.
Nors karia ir keikia — sriovės neužtvenks!
Bujos šviesos sėkla po plačiąją minią
Ir judis varguolių, i kovą prirengs.

Tad laimė, brolybė pasaulėj žydės,
Kai dirbsim širdingai dėl vargšų garbės...

Gandas.

«Kovą», per tą garbingą vargdienių apaštala, kuris skelbia tikrąjį vargdienių mokslą.

Su pagarba tavo draugas iš Vir-lio...

SUSIRINKIMAI IR AUKOS.

¶ Springfield, Ill. Maišytas dainininkų choras po vadovyste A. Brazie, parengė balių 12 d. vasario. Dainininkai šokių tarpais linksmino susirinkusius tautiškos ir revoliucijoniškos. Pelno turėjom nuo baliaus 32 dol. Buvome darę tik savo naudai, ale matydami, kad da pelno pasidarė vidutiniškai paaukaujam 3.00 rev. reikalam; 3.00 lit. fondan ir \$ 3.00 Kudirkos raštams išleisti, kaip buvo pranešta per «Vienybę», ale da kaip nėra pranešta kur siųst, pinigai liekasi mūsų kasoje. (V.B.)

Da apie revol. dainas su gaidomis.

Dėlėi drg. J.Griniaus išvadžiojimų.

«Kovos» N 5 š.m. Pildomojo Komiteto narys drg. J.Griniaus užmeta man melagystes, keršijimus (!) ir kitus nebutus daiktus, dāvarytus net iki nešvarių kvapsnių mano pranešime apie Revoliucijos dainas su gaidomis, tilpusiame «Kovos» N 48 p.m. «Nemislį, ešą, su P.B. polemizuotis: tegul tik savo išmislus paremia faktais, jei nori buti teisus Sąjungos draugų akyse... nes aš, girdi, vardan teisybės -- pikto ir melagysčių neapkenčiu!»

Trumpai ir storai. Mat kam čia dar darodinėjimai, ilgi išvadžiojimai, polemikos: pasakya, kad meluoja, ir atliktas kriukis! O jei nori buti teisus -- tai paduok šią faktus, paremk savo išmislą!

Kad išleidimas Rev. dainų su gaidomis visą vasarą buvo trandomas -- tas ir be darodymų visiems aišku. Kokių tad faktų drg. Grinius nori? Ar sušaukti visą Sąjungą kruvon ir pareikalauti nuo šukio, Stirbio, Kidolio ir kitų patvirtinti tą nelaimingą apie lietuviškas Rev. dainas -- garsaus kompozitoriaus išsitarimą, teip labai nepatikusį drg. Griniui ir redakcijai? Aš pats džiugčiausi, jei viršminėti draugai tą pasakymą užgintų, arba pats kompozitorius nuo savo žodžių atsisakytų. Bet tas išsitarimas liekasi išsitarimu. Kas neapkenčia melagystės, lai neužgina kalbėti teisybę.

Savo straipsnyje drg. Grinius pats sau prieštarauja: vienur rašo, kad Rev. dainos buvo vien plagijatais, todėl anas nebuvo galima išleisti, kitur-gi -- kad nebuvo galima jų išleisti todėl, kad aš anas pasiglėbiau; toliaus sako, kad dainos nebuvo atspausdintos ir ten pat užginčija, kad aš neturėjęs tiesų anas atsiimti todėl, kad reikalavęs 60 egzempliorių už darbą. Juk Sąjunga man dar nė vieną egzempliorį nedavė ir duoti negalėjo, todėl, kad dainos nebuvo atspausdintos, tai

kodėl aš, negavęs dar atlyginimo, negaliu atimti savo savastį atgal!

Toliaus drg. Grinius rašo, kad aš negalys buti Revoliucijos dainų rinkėju, kompozitoriu ir rinkinėlio autoriu, nes tas dainas jau daug desėtkų metų svetimtaučiai dainuoja, vienok pabaigoj straipsnio pasako, kad M.Petrauskas apsiėmė tą darbą atlikti, t.y. buti rengėju, kompozitoriu ir autoriu jau nežiurint į desėtkus metų svetimtaučių dainavimo.

Labai aštriai drg. Grinius kalba apie plagijatus. Kas tai yra plagijatas? -- Nagi, prisisavinimas svetimo sumanymo, svetimos minties literaturoje. Taigi ve: 1906 m. aš sumaniau surengti Revoliucijos dainų su gaidomis riukinėlių; tą mano sumanymą priėmė 19-ta kuopa LSS. ir įnešė Centro Komitetan. C.K. pripažino už reikalingą tą rinkinėlių išleisti. Ir štai dabar drg. Grinius be mano ir 19 kuopos leidimo susirašė su M.Petrausku (žr. «Kovos» N 5 š.m.), kuris apsiėmė tą darbą atlikti... ir revoliucijos dainos su gaidomis bus išleistos tokiu pat keliu, kaip buvo rengiamos išleisti. Kuom šitą pasielgimą pavadinti? Ar ne prisisavinimu svetimo sumanymo? Ar ne plagijatu?

Drg. Grinius, neapkęsdamas melagystės, pats suklydo rašydamas, kad Pild. Kom. reikalavo paminėjimo keno poezija, iš kokios kalbos vertimai ir keno kompozicija. Aš nuo Pild. Kom. reikale tų dainų ik šiam laikui negavau mažiausios žinios, nė užklauso, nors su nariu to komiteto drg. Griniui suėdavome veik kas savaitę. Kartą prisiėjus kalbėti apie tą reikalą per 19 kuopos mitingą drg. Grinius su triukšmu iš salės išbėgo...

Prie to turiu pridurti, kad minėtame rinkinėlyje tilpo pora dainelių mano paties kompozicijos, kitos gi mano sutaukytos trimis ar keturiems balsams pagal girdėtą laike demonstracijų melodijų, trečios-gi paimtos iš svetimų kompozitorių. Viišų lapo buvo parašyta iš kur, ar nuo kokio kompozitoriaus daina paimta. Todėl drg. G. klysta sakydamas, kad aš rašiau šitų dainų kompozitorium ir autorium: aš buvau tik surengėju ir savininku rinkinio, o rinkinys jau yra veikalu. Juk A.Lalis yra autorium lietuviškai-angliško žodyno, nors jis nė vieną žodį patsai nesutvėrė, o tik surinko girdėtus nuo kitų žmonių ir skaitytus raštuose žodžius.

Rėmimasis ant garsaus artisto M.Petrausko kompetiškumo ir prizadėjimas suteikti sąjungai tobulą veikalą ir be plagijatų -- teipgi nepertvirčiausias. «Kovos» skaitytojai gali pažiūrėti į to laikraščio N 35 p.m., kur iškilmingai pagarsina... operetka «Kaminkrėtis ir Malunininkas» pilnoj savo originališkoj formoj, parašyta garsaus artisto M.Petrausko bus atlošta po vadovyste paties autoriaus. Tas pats buvo skelbiama plakatuose, rašoma į laikraščius. O vienok tą operetę parašė visai kas kitas ir daug pirmiaus už M.Petr. pagarsėjimą! Štai tos operetės užvardis: «Kominiaz i Mlynarz, czyli zawalenie się wieży. Komedya w 1 akcie ze śpiewami. Napisał F.N.Kaminski; muzykę ułożył F.Zarem-ba». [Prekė 50c. Amerikoj parsiduoda pas W.Dyniewicz, 532 Noble st., Chicago, Ill.] Kaip pavadinti tokį originališkumą tos operetės? Ar todėl M.Petrauskas vadinasi anos au-

torium, kad ištempė ją ant lietuviško kurpalio? Patsai drg. Grinius veikliai dalyvavo toj operetėj, o vienok neprotestavo prieš plagiatą, o tą reikėjo padaryti vardan tos teisybės, ant kurios teip iškilmingai atsišaukia ir «s u s i r a š i u ē j ē s» — kište kiša sąjungai «kompetentiškas» kompozicijas.

P. Bukšnaitis.

* * *

«Kovos» N 48 p.m. drg. P. Bukšnaitis klausia, kur revoliucijos dainos. Matomai P.B. ant bėrio joja ir bėrio jieško, t.y. dainas turi jis pats ir jų klausinėja. Bet mat dalykas ne tame. P.B. jieško kaltininko, o ir to be savęs neranda, nes pats juomi yra.

Rašydamas straipsnelį lengvai save išteisina, o randa kitus tame kaltus. Pirmiausia užmiršta, kad yra silpnas tame darbe, ir klaidas savo padarytas (tose gaidose) neįstengė pazinti. O kas 19 kuopos nariams buvo žinoma iš kritikos «V. L.» 06 m. p. J. Neimanto, tas draugus, daugiau tuo dalyku besirūpinančius, ir pastumėjo, kad duoti peržiūrėti drg. M. Petrauskui tą visą veikalėlį. Ir pirm to klausė P.B., ar jis sutinka su tuo. Jis atsakė sutinkąs pilnai. Toliau pareikalauti P.B., kad jis nesivadintų to veikalėlio «autorium» (kuomi jis nėra), bet «rinkėju» (tuom jis yra) ir nereikalauti dėti savo paveiklo ant pirmo puslapio knygutės, teipgi kad būtų parašyta ir autorių pasirašymai, ir iš kur imta tos dainos. Ir, matyt, tas viskas P.B. teip įžeidė ir jis nuo to laiko suko sau galvą, kaip tą visą ant savo pusės pastatyti.

Kad P.B. yra papratęs svetimu darbu save vainikuoti, tai liudija šie prirodymai. «Kovoje» tilpus daina su gaidomis «Į kovą» (Broliai sukruškim) parašyta pagal lenkišką «Na Barykady», harmonizacija sutaisyta B.J. Zalevskio. Antroji — «Caras» — teipgi iš lenkiško imta «Coż to za gwar». Ar yra gi nors vienas doras, teisybę mylintis, kad tą galėtų priimt už gerą? O P.B. stovėdamas eilėje teisingųjų ir jiemi melus kiša į akis.

Todėl žvelgiant iš to atžvilgio, ar galima buvo mums priimti panašų melai? Jis pats sako, kad dori žmonės nepivalo gėdėtis savo darbų ir juos slėpti, o tuomi labiau socialistai. Bet tą visą parašo tik kitiems, o pats melu dengiasi. P. B. neturėjo jokios tiesos dainas atimti, nes kartą jas paaukavo LSS., todėl dainos ne jo, bet Sąjungos (ką liudija 19 kuopos draugai ir jų protokolai), kad dainas jis paaukavo nuosavybėn Sąjungos. Ir tam reikalui draugai 19 kuopos suskolino pinigų.

Kas link barnių svetainėje, tai jau čia nieko neturi visuomenė ir kam da juos minėti? Sako, kad peržengė III susivaziavimo nutarimus ir «Kovos» pažadėjimą. Bet nepažiuri, kad tas visas iš jo pusės paeina, pasilaikant dainas, pats sau, duodant į spaudą kitur, ant savo naudos, ir neatsiteisus su Petrausku už pertaisymą gaidų, — keno gi griekas?

Aš, kaip skolinę centus toms dainoms išleisti, protestuoju prieš tokį nedorą Bukšnaičio darbą ir reikalauju pagražinti prizadą žmonėms, nes kitaip lieki žmonių suvadžiotu. Pageidaujant žmones «dainų su gaidomis», aš esiu gir-

dėjęs, kad gerbiamasis Petrauskas keta mums parengti keletą naujų dainų. Todėl aš prizadu prisidėti arba paskolinti tam reikalui keletą dolerių. Draug meldžiu ir Brooklyno draugų, skolinusių, neatsiminėti savo paskolės, bet atsiekti tą tikslą, prie kurio buvome beję. Draugai! Męs savo žodį padarykime stipresniu, negu Bukšnaičio žodis. Tegul pildosi didžiūmos norai, o ne vienos ypatos.

K. Liutkus.

* * *

Apie revoliucijos dainas manau šiuomi užbaigti viską. Ikišiol neatsiliepiu, nors aš prie jų išleidimo didesnę veikimo dalį buvau pasiskyręs. Bet matydamas, kad dainos, kurių jau nėra, vis da išduoda visokias melodijas, pasiryžau atsakyti visiems ir užbaigt dainavimą.

III Susivaziavime užėjus klausimui apie rev. dainų su gaidomis išleidimą, Brooklyno kuopos atstovai, ypatingai drg. J. Grinius, prisipykę klausė, ką ir kaip daryt, kad dainos kuogreičiausiai būtų išleistos, nėra jos seniai jau surengtos spaudai, tik redakcija neturėjo laiko ir zecerio prie to kaip ir prie kitų pašalinių darbų. Aš tada jau buvau paskirtas redaktorium, todėl jau į mane beveik stačiai tie reikalaujotai ir kreipėsi. Aš pasakiau, kad bus galima neužilgo atspaudint. Darbininkai pagal naują tvarką jau buvo išrinkti, todėl, — maniau, — laikas vis leis tai atlikti, o jei trečio zecerio nėra ir negalima bus teip greit jį samdyt, arba ir ne teip greit da surasi, tai ir tie patys, ką dirba vien prie «Kovos» šiaip teip, bent vakarais, tą nedidžiausią darbą padarys už atskirą užmokestį, gražiai paprašius.

Kaip mislijau, teip ir įvyko. Dainos buvo tuo paduotos į darbą (padaryt klišes). Apie dainų gerumą ar blogumą rūpinasi aš. Už gaidas turėjo atsakyti jų rinkėjas ir sutaisytojas. Su juo ir susinešiau, kurių dainų koki žodžiai, titulai ir t.t. turi but pataisyti ir kas turi but išmesta. Viena buvo sudurstyta iš kelerių seniai parašytų eilių su įvairiu rimu ir ritmu. Tą pavadinau nepritinkančiu, kad tas išrodo lyg «plia-gijatas». Drg. P. Bukšnaitis su viskuo sutiko ir leido visai tą nenuitkusią dainą išmest. Gaidų autorių vardus jis pats žadėjo surašyt prakalboje.

Tuotarpu naujosios tvarkos vedėjai, norėdami ką nors pradėt dirbt, matė tą mano pradėtą darbą lyg «nelegališku». Vienas Lit. K-to narys prie progos priminė, kodėl rev. dainų neatsiunčia L. K-tui. Nors jau senojo Centro K-to, — kurį aš teip pat vadinau «legališku» ir autoritetišku, kaip ir naująjį, — buvo seniai nutarta išleisti Partijos vardu, tačiau, dėl viso ko, tuojau dainas pasiunčiau LK-tui, pažymėdamas kai—kurias vietas, kur reikia šis—tas pataisyti. Dainos sugrįžo. Tuo tarpu L. K. narys drg. Šukys praneša, ar negalima būtų sustabdyt, nėra atvažiuojąs garsus kompozitorius, kuris apsimisias peržiūrėt gaidas. P. K. narys, kaip man pasirodė, buk 19-tos kuopos vardu pareikalavo viską sustabdyt, o jei ne, tai atsišauksias viešai. Čia ir gimė ergeliai už «plegijatus», už drg. Bukšnaičio kompozitorišką silpnumą ir tt. ir tt. Kas, kas, bet drg. Grinius turi menkiausią teisę rūpintis ir barti

parengti keletą paskolinti tam poklyno draugų, siekti tą tikslą, žodį padaryki-pildosi didžiū-

K. Liutkus.

žbaigti viską. didesnę veikid dainos, ku-
jas, pasiryžau

rev. dainų su ypatingai drg. t, kad dainos jau surengtos prie to kaip ir askirtas redakalautojai ir atspauzdint. ti, todėl, — zecerio nėra teip greit da

tu paduotos blogumą ru- ir sutaisyto ai, titulai ir na buvo su rimu ir rit- o lyg «plia- dido visai tą jis pats ža-

mi ką nors elegališku». lėl rev. dai- ro K-to, — ku, kaip ir du, tačiaus, žymėdamas nos sugrįžo. alima butų kuris apsi- irodė, buk /t, o jei ne, gijatus», už r tt. Kas, tis ir barti

drg. P.B. už «plegijatą»: jis tuomi ignoroja ir redaktorių, nuo kurio žino apie tai, ir LK-tą ir pats už tą viską ima ant savęs atsakymą.

Sulyg drgg. Griniaus ir Liutkaus tvirtinimų, kad išei- siančios kitos rev. dainos su gaidomis, tai nežinau, kaip nu- tars L.K.-tas, bet aš, kaip Sąjungos narys, trokštąs jai labo, jau iš anksto priešinuosi tam darbui. Ir štai dėlko: dainų knygelė išėjo be gaidų; gaidos didelei daugumai mūsų drau- gų ir visuomenės tiek reiškia, ką Egipto heroglifai, taigi iš jų naudos nebus. Kad nebūt išleista «Kovotojų Giesmės», tai būtų kitas dalykas. Dabar Sąjunga turi liaut dainavus, o ru- pintis reikalingesnių raštų išleidimu.

J. Baltrušaitis.

DARBININKO KRONIKA.

Philadelphijos «Socialist Party» organizacija turi ikūrus tam tikrą «Moyerio, Haywoodo ir Pettibone'o protesto konferenciją». Dabar praneša, kad ta «konferencija» rengia didelį didžiausią mi- tingą kovo 1 d. (nedėlioį po pietų). Tą dieną pri bus Wm. D. H a y w o o d, «Western Federation of Miners» atstovas, kurs buvo kaltintas už Idaho gubernatoriaus užmušimą ir išteisintas po to, kaip prez. Roozeveltas jį ir kitus draugus apskelbė «negeisti- nais piliečiais». (Kur bus mitingas, žada vėliaus pranešt. Prane- šim «Kovoj»).

Neseniai popiežius ekskomunikavo vieną vokiečių mokslinčių, kam išdrįso kritikuoti jo encikliką, patremiančią naujosios gady- nės mokslus ir taikymą prie jų religijos. Po to pasklido gandas Vo- kietijoje, kad vyskupų susivažiavimas Kolonijoje (apie 16 vasario) nutaręs kreipties į vatikaną su persergėjimu, kad atsargiau elgtųsi su popiežiaus enciklikos kritikais. — Matyt, tas popiežiaus patrė- mimas daugeliui vokiečių katalikų nepatinka.

Bankrutavojimas vis atsitinka tai vienoj, tai kitoj pramonės šakoj. New Yorke 13 vasario pradėta taksuot geležies ir medžio išdirbių draugija, turinti aštuoniose valstybėse pabirkus. Monroeville, Pa., subankrutėjo partapijonų pabirkas.

Šiame krizyje ir bedarbėj žibalo trustas [Standard Oil Co.] matomai rado laimę, nes beveik visur pakėlė kainą už žibalą pen- kiais nuožimčiais. Bet dėlto žibalo «karalius Rockefelleris su savo žentu žada įtaisyti vasarnamius vargdienių vaikams — tai miela- širdystė!

Šnipu ir juodašimčių kronika.

Daugiaus šnipų atsiranda Amerikoje! Iš McKees Rocks, Pa., rašo:

Pranešu šiuomi, kad į mūsų miestelį atvažiavo didžiausias šni- pas ir išdavikas, pravarde

N a u m o v i č i u s, kuris Panevėžio mieste (Kauno gub.) išdavė nemažai revoliucionierių, nuo kurio nagaikos nuken- tėjo ne vienas ir dabar da sėdi kalėjimuose.

Da nežinia dėl kokios priežasties Naumovičius atvažiavo į A- meriką, bet reikia jo saugotis! Jeigu permaintytų pravarde, tai rei-

kia tēmyt į šias ypatybes:

Aukštąs, stiprus, raudonas, ūsai juodi ir šneka teip, kaip avi- nėlis.

J. Lukoševičius.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Gerbiamoji Redakcija!

Meldžiame paaiškinti šiuos klausimus:

Ar mes galėtume stot kandidatais į miesto viršininkus, neprigulėdami prie anglų «Socialist Party», jeigu anglai soci- jalistai, neturėdami atsakančio žmogaus tarpe savęs, stumia mus užimti vietą ant tikieto?

2) Ar yra paliuosuotas nuo mokesties toks draugas, ku- ris yra sužeistas ir nebegalės darbą dirbt ilgą laiką, o vienok nori but sąnariu LSS. kaip ir pirmiaus buvęs? O gal kuopa privalo už jį užmokėti? Ar jis pats turi užsimokėti? Lauksi- me greito paaiškinimo per «Kovą».

Vardu 48 kp. sekr. J. K a m i n s k a s, Pana, Ill.

1) Mūsų Sąjunga iki šiol remia balsais tik «Soç. Party», todėl ir Sąjungos nariai gali nuo S.P. priimt kandidatūrą, bet ne nuo kitokios, kad ir socialistiškos partijos.

2) Iki šiol yra teip: kas negali išsimokėti, po 3 mėne- sių perstoja buvęs nariu. To padėjimo nieks negal perkeist, be formališko nutarimo. Red a k t o r i u s.

KRASOS DEŽUTE.

A. Mozūriui. Tai nieko, ką raštas labai silpnas. Prašom rašyt daugiau. Tik pratinkitės teip rašyt, kaip bus atspauzdinta. Tėmy- kit — ir perprasit rašybą.

Vienas Sąjungos narys klausia per laišką, rašytą «Kovos» re- dakcijai, ar aš apsiimsiu kitą metą «patarnauti Sąjungai toje pat vietoje». Dėl tos priežasties pranešu v i s i e m s draugams, kad daugiau niekam nepareitų į mislį kreiptis privatiškai į mane su pa- našiais užklausaiais, nes n i e k a m neduosiu jokio atsakymo.

J. Baltrušaitis, Red.

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Iš Europos: Jovaro eilės «Viešpačiui Dievui».

Iš Amerikos: Vieno iš gyvųjų draugų — «Atsiminimas apie mintaujiečius»; Studento — «Atsakymas darbininkei»; P.Zalevar- nio — «Kas tai yra mokslas!»; Beveik Socialistės — «Kviečiai ir kūkaliai»; M.Rasimo — «Artinantės susivažiavimui», «Atsakymas ant Darbininkės klausimų»; du straipsniai «Prie mūsų konstituci- jos»: 19 kp. sekr. A. Unguraičio ir Prop. Kol. sekr. P.Sinkaus; 3 kp. patarimas; Pienavežio — «Vargšas (eilės); Kaimo Berno — «Sveika, Aušra» (eilės); J.Mažiuko — «Rauda ištikus audrai»; P. Sinkaus — «I.S.S. atydai» (apie šnipų keliavimą į Liet.); J.Šmote-

lio (eilės) — «Prieš carą», «Nelaiminga Lietuva»; A.J. Viznio — «Moters reikalaukit paaiškinimo.

Nuo administracijos.

Kviečiame pasiskubinti su atnaujinimu prenumeratos tuos «Kovos» skaitytojus, kurių apmokėtas prenumeratos laikas jau pasibaigė. Kurie dabar neatsiteis, siuntinėjimas «Kovos» su šiuo 9 num. bus jiems sulaukytas.

«Kovos» agentai, kuriems jau per du mėnesių buvo siuntinama «Kova», malonės priduoti atskaitas.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrsai:

Išpildomojo Komiteto:

J.Grinčius, 109 Grand str., Brooklyn, N.Y.

S.Stankevyčius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T.Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J.Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B.Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J.O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekretorius-išdininkas: P.Dubickas, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J.ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S.PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn
Išdininkas, J.O.ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J.O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykit tiesiog «Kovos» adrsią.

Sekr. P.Dubickas.

APGARSINIMAL.

L.S.S. finansu apyskaitos.

Išplaukimai:

Mėcesinių: V.Dzedolikas, New Britain, Conn. (pav.) 1.00; Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa 13.60; Chicago, Ill. 22-ra kuopa 2.40; Shaft, Pa. 1.80; * Pittston, Pa. 6.70; Allegheeny, Pa. 1.40; Pana, Ill. 2.40; Paterson, N.J. 1.80; J.Zalauckas, Exeter, N.H. 20c; New York, N.Y. 4.00; Naugatuck, Conn. 2.00; Exter Boro, Pa. 1.20; Brockton, Mass. 9.00; Courtney, Pa. 1.80; Baltimore, Md. 19.60; Chicago, Ill. 4-ta kuopa 6.80; St.Louis, Mo. 1.80; Benld, Ill. 3.80; Collinsville, Ill. 3.20.

Prenumeratos: A.Markevicz, Laconia, N.H.; J.Jasulevyčius, Minersville, Pa. (prenum. kort.)— po 2.00. A.Povilaitis, Tocomo, Wash.; U.Povilauckas, Webster, Pa.; J.Kokčenkas, Albany, N.Y.; V.Bruknes, Waterbury, Conn.; A.Pelles, New London, Conn.; P.Bražaitis, Russia; A.Antonovski, Thomas, W.Va; B.Milevski, Nanty Glo, Pa.— po 1.00. Apgarsinimų 8.00. Pav. «K» NN: A.Kaminskas, Pana, Ill. 1.00 *Už raštus:* 23.15 Viso 120.65 Buvo 14.67 Viso 135.32

Išleidimai:

Redakc. reik. Išrašymas laikraščiu 1.10

spalvotų pašiukų 40c; popiera rašt. 82c. *Tekn.* «K» dalis: kras. ženkl. 2.00; expresas 2.00; išsiuntinėjimas 3.00; šniurų 1.25; važinėjimai 38c. * statymas 24.00; spauda 10.16; popiera 30 51; alga redaktoriui už antrąją pusę sausio mėn. 30.00 *Išleid. LSS. sekret.:* išsiuntinėjimas raštų 7.75, važinėjimai 10c. *Spaust. įrankiai:* blekučių ir quads 2.92 (tie pinigai buvo užmiršti pakvituoti 1 N «Kovos») Viso 116.45
Iėjo 135.32
Išėjo 116.45
Lieka 18.87

„Kovos“ Fondan:

J.Kešaukas, Easton, Pa. 50c.
Buvo 148.28 Viso 148.78
Išleid: statymas paš. darbų 12.00 Tą atėmus lieka 136.78.

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

Draugams kensingtoniečiams.

1 d. kovo mėn. atsibus didelis 20 LSS. kuopos susirinkimas J.Wishnevskio salėj, 11358 Shlitiz Ave. Kensington, Ill. Yra apkalbėjimui daug svarbių reikalų. Visi draugai yra kviečiami atsilankyti.

Organiz. N.Vilimas.

Teatras, Ballus ir Laimėjimas Pittsburgė.

Varde III Rajono surengė 6 kuopa. Atsibus 29 d. vasario, 7.30 vakare. Lietuvių Mokslo Svetainė. Po teatru bus laimėjimas, kuriame galės dalyvauti visi įėjos tikietus turintieji. Lošiama bus komedija, «Knarkia Paliepus». Visi draugai yra kviečiami Rengėjų.

Atydai IV Rajono kuopu.

Užkviečiu visas IV rajono [New Yorko ir New Jersey valst.] kuopas į ateinančią konferenciją, kuri atsibus nedėlioį 26 kovo m., svetainėje J.Plikaičio, 103 Jackson str., Nevaak, N.J. 10 v. išryto. Kuopos teiks isirinkt ir prisiusti delegatus.

IV rajon. sekr. P.Norkus.

Atydai 19 LSS. kp. draugu Brooklyne.

Kuopos mėnesiniai susirinkimai yra laikomi kas pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio, svetainėje 73 Grand Str. Nuo 1-mos kovo, susirinkimai bus laikomi nuo 3 val. popietų iki 8 val. vakare. Draugai, kurie permaininge savo gyvenimo vietą malonėsite priduoti kuopos sekr. naujuosius adrsius.

19 k. sekret. A.Unguraitis.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau savo sesers Adelijos Baltrunavycaitės ir Nopolijo Matulionio. Girdėjau, kad dabar gyvena Philadelphiaj. Paeina iš Kauno rėdybos, Vilkmėgės pavieta. Kas žinot apie juos — teiksis pranešt šiuo adresu:

Jonas Visniauckas, 129 Joseph Ave. Rochester, N.Y.

Puikus laikrodėlis už \$3.75

Pirmaus elintimo pinigų iškirpk šita apgarsnima ir prisiųsk mums su savo adresu, mes prisiųsime per ekspresą C. O. D. ant pažirėjimo laikrodėli ir lengvėgėli gvarantuotai pauksuotą.

Adresas:

M. C. Farber,

Dept 104 225 Dearborn St. Chicago, Ill. 12

ANT PARDAVIMO

Lietuviszka Spaustuve

su visais rakandais. Biznis eina gerai nes šiame mieste randasi apie 14-ka lietuviskų organizacijų ir šiaip daugybė vertelgų. Spaustuvės darbų tiek, kad galima būtų dirbt dieną ir naktį.

Parsiduoda iš priežasties išvažiavimo į Lietuvą. Kas norėtų pigiai įgyti spaustuvę, malonės atsisaukti šiuo adresu:

K. Mikolaitis,

702 W. Lombard St. Baltimore, Md. (11)

Tyrai revoliucijoniški laiškai.

Paveiklėlis perstato carą sėdintį ant sosto, suvyto iš žmonių makaulių. Rusijos darbininkai puolasi prie caro ir traukia jį nuo sosto, kiti rodo savo nužūdytus draugus. Kazokai gindami carą, perveria kardais puolančiųjų krutines ir plaka nagakomlia. Revoliucijonieriai vien su peiliams puolasi prie caro, kiti bombas meta. Paveiklėlis ne karikatūriškas, bet tiesiog reališkas, tad ir labai žingeldus. Puikus apskaitymai ir eilė; tokių laiškų nieks da nebuvo išleides. Tuz. 25c. Pinigus mažiau vieno dolerio siųskit pašto markėmis, vlršaus dolerio „Money orderiu“. Reikalaudami adresuokite:

J.K. Vasiliauskas,

2418 Kensington ave. Chicago, Ill. (10)

„Rankpelnis“

paglausias laikraštis, leidžiamas Lietuvių Social-demokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaiti.

„Rankpelnis“, etovėdamas aut darbininkiskųjų reikalų sąryšos, rūpinasi suteikti daugiausia žinių apie darbininkų padėjimą įvairiuose kraštuose.

„Rankpelnis“ tlpsta daugelis žinių ir straipsnių apie Lietuvos darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„Rankpelnis“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus, apie darbininkų padėjimą Lietuvoj.

In „Rankpelnis“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug žymių Lietuvos rašėjų.

„Rankpelnio“ kalba yra kiekvienam suprantama.

„Rankpelnio“ kaina kiekvienam priinama: metams 1 doleris, pusel metų 50 centų, 3 mėnesiams 25 centai.

Adresas:

„RANKPELNIO“ redakcijai,

Lily Bank, West End,

Bellshill, Scotland.

Galima užsisakyt 1908 metams

„ŽARIJA“

savaitinį darbininkų, bežemių ir mažazemių laikraštį.

Jau antri metai kaip eina.

„Žarija“ kaina:

Lietuvoj metams 3 rub., pusmečiui 1 r. 50 k., 3 mėnesiams 80 kap., 1 mėnesiui 30 kap.

Užsieny metams 4 rub., pusmečiui 2 rub., 3 mėsiams 1 r. 5 kap.

„Žarija“ duoda:

a) tiems, kurie surinks 10 užsimokejusių prenumeratorių, vienuoliktąjį dykai;

b) tiems, kurie užsimokės už visus metus, dykai duoda „Darbininkų Kalendorių“ 1909 metams, kuris išeis rudenį 1908 m.

Laiškus ir pinigus reikia siusti redakcijai, o ne redaktoriui, leidėjui arba administratoriui.

Užsienio prenumeratorius meldžiame siusti pinigus per Vilniaus Komercijos Banką, arba tiesiog savais pinigais, bet ne „money orderiais“.

Adresas: VILNIUS,

Pilies skerg. (Zankovi per.) N 10, b. 4.

„Žarijos“ redakcijai.

Lietuvių Soc. Sąjungos išleistos knygos

kurias kiekvienas darbininkas turėtų skaityti ir platint.

- 1. Politiskās minū streikas 8c.
2. Kudikių Vergija „Laisvoje“ Amerikoj 5c.
3. Kovotojų Giesmės (rinkinėlis revoliucijoniškų dainų.) 15c.

Ir daugel kitų darbininkams naudingų knygelių galima gauti „Kovos“ redakcijoj.

Pinigus iki dolerio galima siusti krasos ženkliais. Reikalaudami knygų adresuokite

P. Dubickas,

1815 - E. Moyamensing Ave.

PHILADELPHIA, PA.

AGENTAI „KOVOS“.

- W. Quesal, 144 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st. Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St. Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st. Chicago, Ill.
T. Kubilsky, 66 Porter ave. Brockton, Mass
J. Keršis, Box 328 Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
P. Kačulis, 512 w. Barre st. Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A. Dumbria, Box 512 Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B. Kondratavėčius, Box 659 Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevycė, 40 Walnut st. New Haven, Conn
J. Jasulevyčius, Bx 6 Minersville, Pa.
P. Meškiniš, 745 N. Montello st. Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave. Rochester, N. Y.
J. Lukoševyčius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st. Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N. Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str New York, N. Y.
J. STANKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st. Newark, N. J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A. Dirzulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N. Y.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) \$ 1.25

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) 10c

Pinigus siųskite per Mony Order arba pašto markėmis ant šio adriso:

P. Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekioja \$ 2.00.

Paveiklai revoliucijos naudai.

«Kovos» redakciijoje galima gauti puikių spalvotų paveikslų 22x28 colių didumo, perstatančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje. Vienas paveikslas su prisiuntimu prekioja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijonaudai.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorių ir sluntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Telpuri sąkrovą visokių lietuviskų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str. Philadelphia, Pa.

Keystone Phone Main 14-28 Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,

423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:

Iki 10 išryto Nuo 2 iki 3 po pietų Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

- Severos kraujo čystytojas 1.00
Reumatizmo giduolė 1.00
Širdies sudrutinimo vaistas 1.00
Nuo galvos skaudėjimo 1.00
Moterims reguliatorius 1.00
Plaučių ir inkstų gyduolė 75c
St. Gothardo allejaus 50c
Mostis nuo niežų ir odos 50c
Mediciniškai odas muilas 25c

Ir daug kitokių gydnolių.

E.W.Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st.

„K o v a”

Išleina kas pėtnyčia. Prenumeru | visas **„KOVA”** The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shrivvadas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.

dalis svieto: **metams** \$ 2.00 **pusmečiu** \$ 1.00

Subscription rates: **One year in all parts of the world,** \$ 2.00; **Six months** \$ 1.00.

Apgarsinimų prekė: **Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;** **per metus 10.00** **Advertisement rates on application.**

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiūse redakcijos reikaluose susirašant, adriauokite:

«**KOVA**», S.E. Cor. Moyamensing Ave. and McClellan Str. Philadelphia, Pa.

AGENTŪRA ŠIFKORČIŲ

Parduodam laivakortes ant visokių linijų; slončiame pinigų | visas dalis svieto; išmam amerikoniškas pirmas ir antras popieras; patarnaujam už tluočų kiekvienam dalyke; išrašom popieras angliškaj, lietuviškaj, lenkiškaj ir rusiškaj kalbose; duodame patarimus provose. Jei ko reikalauji, atėk pas mus, o busi užganedintas.

302 Wharton str, Philadelphia, Pa.

J.Hodell ir F.Urbonas. (14)

RAISTAS

Garsingoji ir labai pageldaujama knyga, jau išėjo iš spaudos, lietuviškoje kalboje. Jį parašyta vieno geriausių Amerikos raštininkų.

Raistas teip žingeidi ir visoj pasaulėje reikalaujama, kad jau išversta į 18-ką visokių kalbų. Mums tuom akyvesnė, kaip Amerikonas aprašo lietuvius, nuo išlipimo iš laivo ir visą gyvenimą Amerikoje; vienų vargai, kitų lėbavimai kaip zerkole perstatyta.

Perskaitę Raista, geriau pažinsi Amerikos gyvenimą, ne kaip daug metų čia gyvenęs, ir visų suktybių paslaptis; kaip padaro apgavikai didelius pinigus, daug kitumo atrasi, jog nieks tave negalės prigauti.

Raistas aiškiai parodo, kaip kapitalistas barbariškai išnaudoja ir apgaudinėja darbininkus, kaip sužaga jų moteris, suardo šeimynų gyvenimą ir nustumia į paleistuvystę; teipat kaip mėsos skerdinycios, primaišo visokių biaurybių ir nuodijant žudo žmones.

Raistas pilnas akyvumo ir kiekvienam naudinga perskaityt, nes nė vienas apsišvietęs lietuvis, negali apseiti neperskaitęs tos knygos. Ypatingai ta knyga naudinga kalbėtojams, kurioj, atras sau daug medegos ir galės puikius pamokslus ir prakalbas laikyt.

Raistas yra tai stora didelė knyga ir ji prekioja tiek kiek angliškas originalas. Todėl kuris tik atsiūs 1dol. 50c tuojaus apturės tą svarbų veikalą. Liet. Social. Sąjungos nariai, gaus «Raistą», prisiunčiant tik 1dol. 25cen. Visada adriauot:

J.NAUJOKAS,

Madison Sq. Sta. box 189, New York City.

100 tukstanciu iš po spaudos

Naujos Lietuviškos daktariškos knygos jau

išėjo „**VADOVAS | SVEIKATĄ**”.

Ir vėl 100.000 išleista tos knygos, kurios vėliausias išdavimas, yra su daug pridėjimų, plačiau išaiškinta visokios ligos, kaip būti sveiku ir nuo ligų apsisergėti, pripildyta

Direktorlaus:

COLLINS New York Medical Instituto.

Apart moksliskų raštų kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinimų, apie vyrų su moterims susituokimą, ką iki šiol dar nieks teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas | Sveikatą”.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, kiekvienas, kuris tik atsiūs 10 c. markėms už-prisiuntimą, apturės per pačią **VADOVĄ | SVEIKATĄ** dykai.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsi-gdyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias.

Jei sergi, pirmiau negu kreipsies pas kokį daktarą, kad nesantė ligą neįkalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk **VADOVĄ | SVEIKATĄ**.

Teipat **Collins N.Y. Medic. Inst.** daktarai, vyrų ir moterų visokias ligas gydo pasekmingai, nes pergalejimu ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatiskai, tai aprašyk ligą (lietuviskai), kad liga bus išgydoma ir bus prisiusti vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebutu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės, tik ne į Rusiją. Adresuok:

The COLLINS N.Y. Medical Institute

140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 p.p.

Dr. R.Mielke, aprūpintojas gydinių Institute.

M.Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikletus į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Kataliogas

Sztuku arba Magijos
No. 1. DYKAI.

Szitam kataloge telpa geriausios Magijos Sztukos. Kas prisiūs savo adresu ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Katalioga Dykai. Adresas:

H. I. SMITH
84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

Dr. A.L.Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skirtumo: **Vyrizskas, Moterisz-kas ir Vaiku.** Priemimo valandos kasdien ir nedeliomis: **Nuo 8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas **Yards 7399.**